

WTOREK
27 maja 2008
rocznik LXIII ♦ nr 61
cena 6 Kč
tel.: 558 731 766
faks: 558740044
www.glosludu.cz
info@glosludu.cz
Pismo wychodzi
we wtorki, czwartki i soboty

GŁOS Ludu

GAZETA POLAKÓW w Republice Czeskiej

TEMAT DNIA na str. 4:

**Polacy
na Litwie
– z kolonizacji
i polonizacji**

»Przyjaźń« dała wspaniały koncert 50-lecia

KARWINA (ep) – Frysztański zespół „Przyjaźń”, obchodzący w tym roku rocznicę 50-lecia swej działalności, dał w sobotę w nowomiejskim Domu Kultury jubileuszowy koncert. Na wypełnionej po brzegi sali znaleźli się wierni słuchacze „Przyjaźni”, byli chórzyscy, liczni goście oraz, po prostu, miłośnicy muzyki.

Na koncert przybyli m.in. konsul generalny RP w Ostrawie Jerzy Kronhold, który objął patronat nad koncertem, senator RC Edward Matykievicz, wiceprezydent Karwiny Zbyňek Gajdacz, prezes Kongresu Polaków Józef Szymeczek i wiceprezes Bogusław Chwajol oraz delegacje licznych zespołów i organizacji: m.in. Polskiego Związku Chórów i Orkiestr (oddziału śląskiego), Unii Czeskich Zespołów Chóralnych, zespołu „Śląsk” czy chóru „Polonia-Harmonia”. Wszystkich gości przywitał ze sceny kierownik organizacyjny zespołu Tadeusz Bizoń. Przypomniawszy też w skrócie historię „Przyjaźni”. – *W ciągu tych ubiegłych 50 lat działalność zespołu była bardzo różnorodna. Jako jedyny chór w naszym regionie występujemy razem z orkiestrą, co pozwala na zróżnicowany dobór repertuaru. Nigdy nie brakowało nam tego, co w naszym śpiewaniu jest najważniejsze: wypełnionej sali oraz milej i wdzięcznej widowni.*

W czasie prawie dwugodzinnego koncertu faktycznie zabrzmiały

„Przyjaźń” pod batutą Józefa Wierzgonia dała w sobotę jubileuszowy koncert z okazji swojego 50-lecia.

utwory bardzo różnorodne: pieśni klasyczne, sakralne, ludowe, operowe, musicalowe i popularne. Słuchacze usłyszeli m.in. *Odę do radości, Czarną Madonnę, Czardasz, Time to say goodbye* czy melodie z musicalu „Janosik, czyli na szkle

malowane”. Publiczność zachwyciła występy solistów: Grażyny Wilk-Biernot, Adelajdy Pasz-Szymik, Władysława Czepca, Beaty Szymury i Joasi Wierzgoń, która zaśpiewała piosenkę *Rzeka marzeń* z filmu „W pustyni i w puszczy”.

– *Już pół wieku „Przyjaźń” poprzez muzykę i śpiew szerzy autentyczną przyjaźń. A przyjaźń szerzona przez sztukę jest najtrwalsza, bo najgłębiej wrasta w serce* – powiedziała prowadząca koncert Miriam Szyja. Jej słowa potwierdziły

na końcu koncertu gorące oklaski i owacje na stojąco. Przybyli goście złożyli zespołowi i dyrygentowi Józefowi Wierzgoniowi życzenia stu lat oraz dalszych sukcesów. Koncert zakończyła piosenka *Kochajmy się*.

Nasi nauczyciele posiadają wymagane wykształcenie

PRAGA/ZAOLZIE (dc) – Zgodnie z obowiązującymi przepisami, nauczyciele, którzy nie mają wyższego wykształcenia pedagogicznego, mają obowiązek najpóźniej w przyszłym roku rozpocząć studia. Jeżeli jednak zostanie uchwalona przedstawiona niedawno przez ministra szkolnictwa Ondřeja Lišku nowelizacja ustawy o pracownikach pedagogicznych, obowiązek ten zostanie przesunięty do roku 2014. Tylko ci pedagodzy, którzy dopiero rozpoczynają pracę w szkolnictwie, będą musieli podjąć studia w okresie 2 lat. Minister uzasadnia złagodzenie przepisu faktem, że w obecnej sytuacji dyrektorowie szkół musieliby 1 stycznia 2010 r. zwolnić blisko 20 proc. nauczycieli nieposiadają-

cych zalecanego wykształcenia, co dla niektórych szkół byłoby równoznaczne z ich likwidacją.

Choć w naszych polskich szkołach nie chodzi o pałacy problem, ponieważ nauczyciele uczący w nich mają z reguły wymagane wykształcenie (m.in. wszyscy pedagodzy PSP w Hawierzowie Błędowicach, Trzyńcu I, Jablonkowie czy Gnojniku – jak dowiedzieliśmy się od dyrektorów tych placówek), to ogólnie konieczność uzupełniania wykształcenia przez nauczycieli może być dla szkół nie lada problemem.

– *Studia zaoczne na najbardziej problematycznych kierunkach otwierane są rzadko, a którego dyrektora stać na to, by umożliwić nauczycielowi kilkule-*

nie studia w trybie dziennym i płacił mu przy tym pensję? – zastanawia się dyrektor PSP w Karwinie Frysztać Tomasz Śmiłowski. W jego szkole również wszyscy nauczyciele skończyli studia wyższe, choć nie wszyscy pedagogiczne. On sam za najbardziej pozytywną zmianę proponowaną przez ministra uważa umożliwienie nauczycielom z niższego stopnia, by uczyli również na stopniu wyższym (bez konieczności uzupełniania wykształcenia) i odwrotnie. Jego zdaniem, zwłaszcza w małych szkołach przepis, który by takich rozwiązań nie umożliwiał (jeżeli nie zostanie znowelizowany, wejdzie w życie wraz z nowym rokiem szkolnym), stworzyłby wiele problemów.

Szkoły strajkują

CIESZYN (ep) – Uczniowie cieszyńskich szkół mają dziś labę – nauczyciele zdecydowali się na jednodniowy strajk. Powodem protestu jest pogarszająca się sytuacja pracowników oświaty. Związek Nauczycielstwa Polskiego przekonuje, że w Polsce przeznaczona na oświatę najniższy procent dochodu narodowego spośród wszystkich krajów UE, a jej pracownicy otrzymują najniższe wynagrodzenie. – *Niestety, od 2000 roku systematycznie maleją wydatki na edukację. Obecny rząd te nakłady chce jeszcze zredukować, a system szkolnictwa oprzeć na oświacie prywatnej* – czytamy w stanowisku ZNP.

W związku z napiętą sytu-

acją – w kwietniu na biurka szefów szkół i placówek oświatowych trafiły listy związkowców z żądaniem gwarancji zwiększenia do 2010 roku wynagrodzeń nauczycieli i pracowników niepedagogicznych o co najmniej 50 proc., utrzymania dotychczasowego zakresu praw i obowiązków nauczycielskich wynikających z Karty Nauczyciela, a także utrzymania dotychczasowych uprawnień emerytalnych. Mediacje nie przyniosły rezultatu, w konsekwencji czego w ub. tygodniu w szkołach przeprowadzono referendum strajkowe. W cieszyńskim Oddziale ZNP zdecydowana większość szkół opowiedziała się za strajkiem.

POGODA

wtorek

środa

dzień: 25 do 29°C
noc: 13 do 9°C
wiatr: 2 – 5 m/s

dzień: 23 do 27°C
noc: 14 do 10°C
wiatr: 4 – 8 m/s

9 771212 422027

W obronie rządu

PRAGA – Minister spraw zagranicznych Karel Schwarzenberg, uczestniczący wczoraj w spotkaniu z czeskimi dyplomatami w Černínském Pałacu, bronił decyzji rządu uznającej suwerenność Kosowa. Zarazem przyznał, że krok ten wywołał twardą krytykę, także z „najwyższych miejsc”. Minister podkreślił, że suwerenne Kosowo jest rzeczywistością, a dzięki temu posunięciu czeska dyplomacja będzie mogła występować aktywnie w polityce nie tylko wobec Kosowa, ale i wobec Serbii. Uwaga o krytyce „z najwyższych miejsc” dotyczyła braku zgody na uznanie Kosowa przez prezydenta RC Václava Klause. Ten w piątek demonstracyjnie zaprosił ambasadora Serbii na Zamek, dając sygnał Serbom, że nic w serbsko-czeskich stosunkach się nie zmienia.

Niebezpieczna majówka

WARSZAWA – Prędkość, brawura i alkohol. W długi weekend na polskich drogach zginęły 53 osoby, a 747 zostało rannych w 557 wypadkach. Policjanci zatrzymali 2105 nietrzeźwych kierowców. Największy ruch odbywał się w przedweekendową środę, gdy Polacy wyjeżdżali na wypoczynek, oraz w niedzielę będącą dniem powrotów. – *W porównaniu z ubiegłym rokiem i takim samym weekendem, w tym roku mniej było wypadków (poprzednio 583), mniej osób rannych (poprzednio 794) i nieznacznie mniej zabitych (rok temu 54)* – poinformował Krzysztof Hajdas z wydziału prasowego Komendy Głównej Policji. Policjanci zatrzymali też mniej pijanych kierowców – w 2007 roku było ich 2348. Na drogach czuwało codziennie ponad 10 tys. policjantów.

Dotknął Marsa

PASADENA – Po dziesięciu miesiącach i 420 milionach mil podróży próbnik Phoenix szczęśliwie wylądował na powierzchni Marsa. Przez trzy miesiące będzie analizować glebę i próbki lodu, by dać odpowiedź na ważne pytanie – czy na Czerwonej Planecie może istnieć życie? Lądowanie było ryzykowne. Phoenix musiał wyhamować z szybkości ok. 19 tys. km/h do zera w ciągu zaledwie 7 minut. Lądownik, który waży 350 kg i ma rozmiar około 1,5 metra, a razem z bateriami słonecznymi 5,5 metra, o godz. 1.38 czasu polskiego w poniedziałek pomyślnie dotknął powierzchni Marsa. Celem misji jest zbadać, czy wodny lód pokrywający rejon bieguna mógł kiedyś podtrzymywać życie.

Jubileuszowy festyn pod Jagodną

LESZNA DOLNA (dc) – Tam, gdzie Jagodna się wznosi, przedszkole leszniańskie dzieci do siebie prosi – tymi słowami rozpoczęły dzieci program festynu połączonego z obchodami jubileuszu 80-lecia miejscowego polskiego przedszkola. Kierownik placówki Maria Przywara i nauczycielka Danuta Sabela przygotowały ze swymi podopiecznymi piękną, dwuczęściowy program.

Pierwsza część, potraktowana na ludowo, była widowiskiem słowno-tanecznym, w drugiej części maluchy pokazały, że radzą sobie nie tylko z melodiami ludowymi czy dziecięcymi, ale że potrafią tańczyć również w rytm nowoczesnych przebojów. Ciekawym pomysłem było przedstawienie dwóch wersji tańca na melodię piosenki „Mambo Nr 5” – jedną wykonały przedszkolaki, drugą ich starsi koledzy – absolwenci przedszkola-jubilata, a obecnie uczniowie PSP w Trzycznie I. Absolwenci przedstawili ponadto czeską polkę w nietrzymalnym, nowoczesnym wykonaniu, zaś solowo wystąpił młody śpiewak Jakub Kroczyk. Z gościnnym występem przybyły zespoły „Oldrzychowice” i „Zorómbek”.

Niespodzianką dla wszystkich był krótki program rodziców potrak-

towany jako swoista parodia występów przedszkolaków. Mamy-żabki i ich dyrygent-rak rozśmieszyli zebranych, zaś dzieci najbardziej ucieszyły się z tortu przedstawiającego... je same w ich przedszkolu.

Z życzeniami dla jubilatów przybyło wielu gości, m.in. konsul RP ds. Polonii i kultury Agnieszka Fedorów, wiceprzewodniczący Kongresu Polaków w RC Tadeusz Wantała (który wyraził ubolewanie, że

pomimo zaproszenia nie stawił się nikt z trzynieckich władarzy miejskich), przewodniczący ZG Macieży Szkolnej Jan Branny, a także nauczycielki z zaprzyjaźnionego przedszkola w Jastrzębiu Zdroju.

W Domu PZKO można było zwiedzić bogatą wystawę poświęconą historii i współczesności przedszkola, złożoną ze zdjęć, dokumentów, starych zabawek, rysunków dzieci i prac plastycznych absolwentów.

Mamy ubrane w strojach żabek wręczyły przedszkolakom tort przedstawiający dzieci w ich przedszkolu.

Fot. DANUTA CHŁUP

Moim zdaniem Babyboom

HALINY SIKORY

Gdzie nie spojrzeć, wszędzie „babyboom”. Społeczeństwo się rozmnaża. Kto jeszcze nie ma dzieci, zaczyna czuć się obywatelem gorszej kategorii.

Nasze społeczeństwo nie byłoby sobą, gdyby nie starało się tego faktu wykorzystać w celach biznesowych. Poważne koncerny zauważyły już, że co prawda na produkcji wózka dziecięcego można dużo zarobić, ale dziecko, wożone teraz w wózku za kilkadziesiąt tysięcy, w przyszłości będzie jeździć samochodem za kilka milionów. Organizowane są więc specjalne konferencje oceniające wpływ obecnego konsumpcjonizmu rodziców na upodobania dzieci, kiedy te wstąpią w wiek dojrzały. Wszyscy zgodnie przyznają, że bardziej wybrednego konsumenta niż ten, który wyrośnie z obecnych ośsków, jeszcze nie było.

Zastanawiam się, czy ten fakt zauważamy również my. Czy nie jest raczej tak, że niesamowicie cieszymy się z „babyboomu” w zaolziańskich rodzinach? Widzimy coraz większą liczbę dzieci w polskich przedszkolach i zaczynamy się czuć bardzo zadowoleni. Zadowoleni pozostajemy też w pewnej beczynności. Za około dziesięć lat zjawisko „babyboomu” się skończy i problem powstanie na nowo. Potrafimy skorzystać z obecnej sprzyjającej sytuacji? Nie wiem. Obawiam się, że myślenie – społecznie i za darmo – w tej kwestii nie wypali. Ale czy nas stać na „biznesowe” myślenie? Czy na osobę zakładającą prywatny polski żłobek nie będziemy patrzyli wilkiem, bo odbiera dzieci polskim przedszkolom, które będą zamykane? I być może będziemy mieli rację. Nie wiem, czy nie za późno już na zadawanie sobie takich pytań. Być może najwyższy czas na działanie.

sikorova@glosludu.cz

Święto szklanki mleka

Międzynarodowy Dzień Mleka obchodzą dziś wytwórcy tego produktu, jego konsumenci i sympatycy. Z historii dowiadujemy się, że impulsem do obchodów tego święta była konferencja światowej sławy lekarzy, która odbyła się w 1957 roku w szwajcarskim Interlagen. Delegaci uczestniczący w spotkaniu bardzo obszernie poruszali temat spożycia mleka, jego właściwości, znaczenia i podkreślili jego niezaprzeczalną rolę w żywieniu organizmu ludzkiego. Głównym propagatorem Dnia był Michael Griffin

z FAO, z sekcji ONZ dla żywienia i rolnictwa. Aby uczcić spotkanie lekarzy postanowiono obchodzić w każdy czwarty wtorek maja Międzynarodowy Dzień Mleka.

Mleko jest właściwie absolutnie doskonałym i najbardziej naturalnym napojem, z jakim człowiek spotyka się zaraz po swoim urodzeniu. Obecnie jest w różnych postaciach w pożywieniu podczas całego życia. Zawiera wszystko to, co jest potrzebne dla zdrowia. Zawiera pełnowartościowe białka, lekkostrawny tłuszcz mleczny, bardzo

ceniony cukier mleczny oraz mnóstwo ważnych minerałów – przede wszystkim wapń i fosfor. Mleko oraz jego przetwory powinny być częścią składową żywienia nie tylko dzieci i młodzieży, ale również ludzi dorosłych, gdyż zapobiegają osteoporozie. (S. K.)

Dziecko groziło bombą

HAWIERZÓW (dc) – Nie po raz pierwszy w tym roku policja zmuszona była wczoraj ewakuować budynek Urzędu Miasta. Anonimowa osoba zadzwoniła koło południa pod numer 158, twierdząc, że w budynku Magistratu znajduje się bomba. Według rzeczniczki Policji RC w Karwinie Złatušy Viačkovéj, chodziło o głos dziecięcy. Niemniej Policja nie może lekceważyć żadnego podobnego ostrzeżenia, wobec czego przystąpiono do ewakuacji i przeszukiwania budynku. – Ze względu na to, że budynek jest ogromny i składa się z kilku skrzydeł, nie jest to sprawa łatwa – powiedziała „Głosowi” Viačková. Bomby jednak nie znaleziono.

W styczniu br. groził władzom miasta bombą autor anonimowego listu umieszczonego na drzwiach budynku UM i Wydziału Spraw Socjalnych. Motywem rzekomego ataku bombowego miało być wówczas niezadowolenie sprawcy z reformy socjalnej.

Znów wyjadą na kolonie!

Również w tym roku 66 uczniów z Zaolzia może pojechać na kolonie do Polski, które od lat organizuje Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oraz Kongres Polaków w RC. Tym razem w dniach 7-20 lipca br. dzieci spędzą wakacje w Gronowie koło Torunia. W związku z trwającymi ustaleniami co do kosztów przejazdu, Kancelaria KP nie zna jeszcze dokładnej ceny pobytu, ale stara się, by cena była jak najniższa. Szczegółowe informacje mogą rodzice uzyskać w szkołach, które przeprowadzą rekrutację lub w Kancelarii KP, dzwoniąc na nr 558 711 453 lub pisząc e-maila na adres: kongres@polonica.cz. Kancelaria KP poszukuje również opiekunów, dlatego prosi o zgłaszanie swoich propozycji na powyższy adres. (r)

Fot. M. RADŁOWSKA-OBUSIŃSKA

Fot. HALINA SIKORA

Drewniany kościółek pw. Bożego Ciała w Gutach co roku gromadzi rzesze wiernych na odpuszcie, który odbywa się w niedzielę po tym święcie. W tym roku Boże Ciało, zwykle obchodzone w czerwcu, przypało w związku z niezwykle wczesną Wielkanocą już na 22 maja. W niedzielę pogoda dopisała i procesja mogła ruszyć dookoła kościoła w słonecznych promieniach. Nieodłącznym jej elementem są dziewczynki rzucające kwiaty pod nogi niosącego monstrancję kapłana.

Dwa śmiertelne wypadki

TRZYNIEC (dc) – Miniony tydzień był najbardziej tragicznym tygodniem na drogach RC od początku roku. W całym kraju zginęło 25 osób, a 70 zostało ciężko rannych. Do poważnych wypadków, nie tylko drogowych, doszło również na naszym terenie. W nocy z soboty na niedzielę zginął w Trzycznie koło dworca ko-

lejowego 41-mężczyzna potrącony przez taksówkarza. Tej samej nocy – nieco wcześniej – doszło na trzynieckim dworcu do innego tragicznego wypadku, tym razem kolejowego. Lokomotywa potrąciła przechodzącego przez tory 49-letniego mężczyznę, który zmarł w szpitalu na skutek doznanych ciężkich obrażeń.

Wkrótce wypłaty

OSTRAWA (mro) – Jak poinformowała naszą redakcję wicekonsul ds. Polonii w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie Agnieszka Fedorów, na 228 studentów pochodzenia polskiego studiujących na uczelniach wyższych w Republice Czeskiej, zgłoszonych do systemu stypendialnego „Semper Polonia”, jeszcze przed wakacjami czekają wypłaty stypendialne. Wypłaty dokonywane będą od 9 do 13 czerwca w godz. 12-14 (w dziale paszportowym). Aby pobrać pie-

niądze, należy przedłożyć w kasie paszport (lub dowód osobisty) oraz ważną legitymację studencką. – Jeżeli ktoś nie będzie mógł osobiście odebrać stypendium, może to zrobić za niego osoba trzecia na podstawie upoważnienia potwierdzonego notarialnie lub urzędowo – podkreśliła wicekonsul A. Fedorów, dodając, że wszyscy zainteresowani mogą uzyskać informacje o przyznaniu stypendium pod konsularnym nr. tel. 595 135 068 lub 596 118 074.

Z funduszu prezydenta

KARWINA (ep) – Ponad 215 tys. koron zostanie wydanych na inicjatywy przeznaczone dla dzieci i młodzieży oraz dla organizacji społecznych – ustalili karwiński Zarząd Miasta. Pieniądze na dotacje pochodzą ze specjalnego funduszu prezydenta miasta. Wsparcie dostaną np. stowarzyszenie Educa – a międzynarodowy program wymiany młodzieży; Fundacja Landek oraz Klub Przyjaciół Muzeum Górniczego w Ostrawie dostaną dotacje na prowadzenie działalności oraz na obchody 20-lecia istnienia Klubu.

Ośrodek dla niepełnosprawnych Fontána dostanie wsparcie na poby-

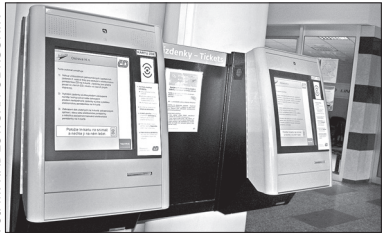
ty weekendowe dla dzieci, a szpital wojewódzki może liczyć na pomoc finansową przy wydaniu publikacji z okazji 50-lecia istnienia. Dotacje na jeden projekt wynoszą od 5 do 50 tys. koron.

Kolejne 300 tys. kc dotacji zostanie rozdzielonych przez Radę Miasta 3 czerwca – na wniosek Zarządu Miasta 200 tys. powinno trafić do oddziału piłki ręcznej na coroczny międzynarodowy handball cup dla młodzieży, na 100 tys. zostanie prawdopodobnie Uniwersytet Śląski na zakup książek. Są to dodatkowe pieniądze przydzielane z funduszu prezydenta miasta lub z rezerw bu-

Bilet z automatu

OSTRAWA (mro) – Od niedawna na ostrawskim dworcu głównym pasażerowie mają możliwość skorzystania z dwóch automatów sprzedających bilety na wszystkie pociągi i do wszystkich stacji w RC (chodzi zarówno o bilety normalne, jak i grupowe). Kupujący musi mieć mikroprocesorową kartę In-karta/Rail plus z odpowiednim wkładem (do 4 tys. kc

można załadować ją w kasach biletowych). Następnie podróżny tę „elektroniczną portmonetkę” przykładą do terminala i wybiera stację docelową. Na razie automaty pracują w próbnym trybie i wydają tylko bilety 2. klasy. Automaty wydają także bilety zamówione w internetowym eShope oraz umożliwiają skontrolowanie operacji na In-Karcie. Na stacjach w RC pracuje już 15 takich automatów. Oprócz dworca głównego w Ostrawie można je spotkać m.in. w Ostrawie Świnowie, Olomuńcu czy Brnie.

»Trzyniecka dramaturgia« Magdy Frydrych

Magda Frydrych, rocznik 1982, urodziła się w Lesznej Dolnej i uczyła się w czeskokieszyńskim gimnazjum. Na studia wyjechała do Pragi, powraca jednak do rodzinnych stron nie tylko fizycznie, ale też w tekstach swoich sztuk. Jedną z nich – „Dorotka” – została zrealizowana przez renomowane Švandovo divadlo w Pradze. Zaolziańscy widzowie mają niepowtarzalną okazję zobaczyć ten spektakl na deskach Teatru w Cieskim Cieszynie jutro o godz. 16.00 w ramach XIX Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego „Bez Granic”.

Kiedy zaczęłaś pisać i jak wyglądały początki twojej „praskiej kariery”?

Pisać zaczęłam już w gimnazjum. Potem – w trakcie studiów w Akademii Teatralnej w Pradze – powstały moje pierwsze scenariusze teatralne. Studia w tym miejscu były na tyle intensywne, że w końcu skończyło się tak, iż zaczęłam pisać dla teatru. Mój pierwszy tekst pt. „Panenka z porcelanu” od razu został zrealizowany przez akademię, jako słuchowisko radiowe. W zeszłym roku zdobyłam Nagrodę im. Evalda Schorma, którą przyznaje agentura DILIA, za słuchowisko radiowe „Hřiště” i za scenariusz teatralny „Dorotka”. Oprócz wynagrodzenia finansowego, które w konkretny sposób wspiera młodego autora, taka nagroda może oznaczać możliwość szerszej prezentacji swojej pracy. Oczywiście nie jest łatwo, nie każdy teatr pozwoli sobie na to ryzyko, żeby wystawić tekst nieznanego i początkującego twórcy. Oczywiście bardzo wiele dla mnie znaczy to, że Švandovo divadlo na Smichowie postanowiło wystawić moją sztukę.

Jak zmiana środowiska wpłynęła na twój proces twórczy?

Niewątpliwie szczerze. Najważniejsze dla twórcy to zyskać dystans do

tego, o czym pisze. Właśnie w Pradze uzyskałam taki potrzebny dystans. Mam nadzieję, że nie zabrzmi to zbyt nieskromnie, ale w Pradze mówi się w związku z mną o „dramaturgii trzynieckiej” – oczywiście przesadnie w pewnym stopniu. Ale nie zaprzeczam, że tematyka małego miasta, wioski, ludzi, których możliwości są w pewnym sensie bardzo ograniczone, są dla mnie bliskie, pierwotne i zawsze podczas pisania sięgam pamięcią do swojej ojczyzny. Może ma to związek z tą pierwszą fazą pisania, kiedy człowiek musi pogodzić się z domem? Nie wiem.

Czy kuszą cię także inne formy wypowiedzi literackiej?

Piszę też opowiadania, bajki, scenariusze dla kreskówek. Kiedy będę mieć więcej czasu, to nareszcie dokończę pewną nowelę.

Na czym, twoim zdaniem, polega różnica między pracą nad scenariuszem teatralnym a filmowym?

Wydaje mi się, że w pierwszej fazie nie ma wielkiej różnicy. Trzeba wiedzieć, o czym chce się pisać. Przy pracy nad scenariuszem teatralnym trzeba nieustannie mieć na uwadze „całość”. Ważne jest też to, aby umieć pogodzić się z tym, że tekst – napisany w idealnej formie – przejdzie później przez ręce reżysera, scenografa, aktorów. Sztuka będzie dalej żyć własnym życiem. Teatr to żywy organizm, dlatego jest kuszący, ale zarazem męczący. Przy pracy nad scenariuszem filmowym, w którym bardziej chodzi o szczegół, wszystko można precyzyjnie zaplanować, można o wiele bardziej wpłynąć na ostateczny wynik, ustalić go. Film jest niezmienny, stały, jakby zakonserwowany.

Od czego zaczynasz pisanie sztuki, jakie są twoje inspiracje?

Jak już wspominałam, inspiracje czerpię ze środowiska, w którym się urodziłam, dojrzewałam, powstałam. Tradycyjnie zaczynam od pewnego wyobrażenia poszczególnych postaci. Kiedy one już żyją w mojej głowie, można tworzyć z lekkością.

Co uważasz za swój największy sukces artystyczny?

Ważnym sukcesem jest dla mnie każdy do tej pory zrealizowany scenariusz. Równocześnie, gdy ma się tę motywację, że napisany tekst nie będzie w lepszym wypadku „tylko” opublikowany, zawsze pisze się jakoś pewniej. To dla młodego twórcy po prostu sukces.

Nad czym teraz pracujesz i jakie są twoje plany na najbliższą przyszłość?

Za dwa tygodnie wybieram się do Nowego Jorku, ponieważ „Dorotka” została wybrana przez Immigrants’ Theatre Project – organizację, która interesuje się twórczością autorów europejskich i nie tylko. Immigrants’ Theatre nadali impuls temu, że moja sztuka przetłumaczona została na angielski i zapraszają mnie do współpracy nad jej inscenizacją. W lecie będę pisała scenariusz teatralny „na zamówienie” Švandova divadla, pracę dyplomową, a we wrześniu rozpoczynam nową pracę jako dramaturg Klicperova divadla w Hradcu Králové.

DAREK JEDZOK

U OLDBOYA

FELIETON WŁADYSŁAWA SIKORY

Jest uważany za głównego przedstawiciela nurtu ludowego w literaturze nad Olzą. Urodził się w Końskiej jako najmłodszy z dziewięciorga dzieci (dwoje zmarło młodo) krawca, który poległ na froncie I wojny światowej. Matce z siedmiorgiem pociech pozostał los wyrobnicy u gazdy. Adam (24 XII 1913-18 XII 1971) trafił do swoich dziadków w Tyrze i poznał tam całe bogactwo ludowości. Najpierw poszedł do szkoły polskiej, potem do czeskiej – pod naciskiem gajowego – gdzie uczono go narodowej nienawiści. Bracia wtedy przypomnieli mu o osobie ojca z jego wierszami i polską książką. Uczył się krawiectwa w Suchoj. Nie znalazłszy pracy, zajął się działalnością oświatową i kulturalną; po kursie reżyserskim na Kozubowej oraz lalkarskim w Starych Trokach na Litwie, założył w r. 1937 scenkę lalkarską „Iskra”, gdzie realizował także własne sztuki. W jednej z nich śpiewano o Hitlerze i jego faszyzmie.

Kiedy wybuchła wojna, A. Wawrosz poszedł z kolegami na ochotnika do wojska i wziął udział w ostatniej bitwie gen. Kleeberga pod Kockiem. Po kapitulacji pytano w Trzyńcu, co z Adamem; miasto odpisało, że powrót jest niepożądany. Młodzian tedy trafił do obozów Sachsenhausen, Dachau i Grossborn, dzięki kolegom wszak (np. pisarz sztabowy Marcinkowski skreślił go z listy chorych idących do gazu) oraz igle (pracował w obozowym warsztacie krawieckim) doczekał dnia wyzwolenia. Po wojnie, rzekomo z braku pracy w hucie, skierowano go do tzw. pohybu – pomiędzy Niemców. Dopiero po wstawiennictwie posła Klimenta został magazynierem oraz „zapisywaczem” zmian. Po otwarciu Klubu Zakładowego był przez osiem lat jego kierowni-

kiem, prowadził pezetkaowski teatr „Bajka”, wreszcie został redaktorem „Hutnika Trzynieckiego”. Chętnie pisywał skecze i jednoaktówki dla teatru amatorskiego, np. „U starzyka rżnie muzyka”, „Zolyty”, „Wielkie pranie”, „Kłopoty z galatami”, głośne też były sztuki:

„Co po nogle”, „Zbrodnia-rze”, „Dobro choroba”, „Nowi ludzie” czy „Słońce nad Olzą”... Wtedy przyjęto go do SLA (Sekcji Literacko-Artystycznej PZKO).

Swoje wiersze „literackie” i gwarowe wydał w tomiku pt. „Niezapominajki” (I wyd. 1956 r., II wyd. 1968 r.). Jeśli wiersze w języku literackim (obozowe) stanowiły raczej wartość dokumentalną, to gwarowe wyraźnie wzbogaciły literacki nurt ludowy w Cieszyńskim. Jego proza nadal zyskuje nowych zwolenników. „Cenię go – pisał katowicki literat A. Widera – przede wszystkim za jego gwarowe opowieści prozą, zabrane w dwóch tomach: »Na śmiewku« (1959) i »Z naszej nolepy« (1969). Czytałem je z ogromnym podziwem dla jego znajomości gwary cieszyńskiej, ludowego obyczaju i życia prostych ludzi. Nic nie wydaje się tu zmyśłone, choć oczywiście Wawrosz tworzył te urokliwe obrazy z życia ludu cieszyńskiego niewątpliwie z wyobraźni, bo tak już jest w literaturze, ale w oparciu o głęboką znajomość prostego ludu oraz wszystkiego, czym ten lud żyje”.

Najcelniejsze utwory poetyckie i prozatorskie Wawrosza oraz niektóre jego artykuły zebrano pośmiertnie w tomie pt. „Z Adamowej dzichty” (1977). W teatryku „Bajka” natomiast zrealizował pisarz własne sztuki: „Koziołek Fik-Mik”, „Najdroższy skarb”, „Lampa Aladyna”, „O wilku i kózce” czy „Jak baba diabła wykiwała”.

»Maj nad Olzą« przed finiszem

KARWINA (ep) – Na piątą już spotkanie z „Majem nad Olzą” – imprezę folklorystyczną odbywającą się co niedzielę w darkowskim Parku Zdrojowym, zaprosili organizatorzy uczniów Podstawowej Szkoły Artystycznej z Karwiny Mizerowa oraz zespół folklorystyczny „Bystrzyca”. Tym razem pogoda sprzyjała organizatorom i publiczności – koncert mógł się odbyć na świeżym powietrzu, przy zapelnionej widowni.

Jako pierwsza wystąpiła szkolna orkiestra kameralna dyrygowana przez Bronisława Jelenia, która zagrała m.in. melodię z musicalu „Chicago”. Kilka utworów wykonało również trio złożone z akordeonów i gitary, jako soliści wystąpili natomiast Jakub Tomanek na skrzypcach i Jolanta Szwed ze śpiewem. Pierwszą część koncertu zakończył występ zespołu folklorystycznego „Dziecka ze Stonawy”, którego większość członków uczęszcza do szkoły artystycznej. Istniejący od roku zespół działa przy MK PZKO w Stonawie i już ma na koncie sukces – pierwsze miejsce w Konkursie im. Stanisława Hadyny w Koszęcinie. Po przerwie występ dały zespół „Bystrzyca”, dziecięcy zespół „Łączka” oraz kapela „Gróńczek”.

W przyszłą niedzielę natomiast – pożegnanie z majem i z „mojem”. Na ostatni koncert imprezy i „bulani moja” zaproszono zespół „Malá černá hudba”, chór „Dźwięk” z Karwiny Raju, chór „Słowiczek” z Reptów Śląskich i zespół folklorystyczny „Oldrzychowice”.

W programie „Maja nad Olzą” wystąpił w niedzielę m.in. zespół folklorystyczny „Bystrzyca”.

Strój w roli głównej

CIESZYN (kor) – Nad Olzę – wprost do cieszyńskiego Campingu „Olza” przeniosł się po dwu latach z Parku Pokoju przy Muzeum Śląska Cieszyńskiego organizowany przez ZG PZKO oraz Koło nr 6 Macierzy Ziemi Cieszyńskiej Dzień Tradycji i Stroju Regionalnego. Nic więc dziwnego, że wspólnie z prezesami Zygmuntem Stopą i Józefem Swankiem witał w sobotę miłośników folkloru na trzeciej edycji imprezy także dyrektor ośrodka, Zdzisław Gluza. Wszyscy ubrani byli, oczywiście, w stroje ludowe – góralskie bądź wałachów cieszyńskich.

Organizatorzy z początku obawiali się, że w tym roku na tej cieszącej się wśród mieszkańców z obu stron Olzy imprezie zjawi się mało gości. Jedną z cieszyńskich gazet napisała bowiem w piątkowym wydaniu, że ta ... już się odbyła. Właśnie w piątek. Miłośnicy folkloru jednak nie zawiedli. Kiedy Józef Chmiel z Darkowa otwierał nadolziańskie święto folkloru grą na swojej trombie (ponad czterometrowej długości), ławki przed sceną były pełne, a camping wciąż się zapelniał...

A było co oglądać. Po J. Chmielu wystąpili kolejni „dolanie” z Zaolzia” – zespół „Dziecka ze Stonawy”, po nich – dzieci z Przedszkola nr 2

w Cieszynie. Zaolziańską część Śląska Cieszyńskiego reprezentowały też chór mieszany „Zgoda” z Nieborów oraz kilka zespołów z Bystrzycy: „Mała Łączka”, „Łączka” (akompaniowała im kapela „Gróńczek”) oraz „Bystrzyca” (z kapelą „Nowina”). A wykonawców było jeszcze sporo – dzieci z cieszyńskich przedszkoli nr 4 i 8, „Slezánek” z Cz. Cieszyńska, wreszcie zespoły „Ziemia Cieszyńska” z Chórem Jubileuszowym oraz „Istebna”.

A że bohaterem dnia był – oprócz tradycji – strój regionalny, organizatorzy poprosili członka Sekcji Ludoznawczej przy ZG PZKO, Jana Szymika, by na scenie przedstawił cztery stroje cieszyńskie: górali śląskich, wałachów cieszyńskich, laski oraz jackowski. Wydaną przez Sekcję publikację o strojach, jak również inne wydawnictwa o nadolziańskim folklorze, można było zakupić na stoisku ZG PZKO. Przy innych, „macierzańskich” stoiskach można się było raczyć wspianymi kołaczami, pączkami i innymi tradycyjnymi wypiekami. III Dzień Tradycji i Stroju Regionalnego zakończył festyn ludowy, na którym bawiono się przy dźwiękach kapel „Nowina”, „Oldrzychowice” i zespołu „Vega” do późnych godzin nocnych.

O czterech strojach cieszyńskich – góralskim, wałaskim, laskim i jackowskim – mówił w sobotę podczas III Dnia Tradycji i Stroju Regionalnego w Cieszynie członek Sekcji Ludoznawczej przy ZG PZKO, Jan Szymik.

Polacy na Litwie – z kolonizacji i polonizacji

Barbara Dwilewicz oraz Halina Turkiewicz – wykładowczynie Wileńskiego Uniwersytetu Pedagogicznego przyjechały do Ostrawy w ramach programu „Erasmus” realizowanego z Katedrą Sławistyki Uniwersytetu Ostrawskiego. Były też gośćmi spotkania „Stolika Polskiego”, na którym odpowiadały na zadawane pytania, wzajemnie się uzupełniając.

Ilu jest Polaków na Litwie, czy są tam wioski typowo polskie, czy macie swoje szkolnictwo i jak układa się współżycie z innymi mniejszościami?

Ostatni spis ludności z 2001 roku wykazał liczbę 235 tys. Polaków. Na Litwie jest ogółem 4 mln mieszkańców, w tym osiemdziesiąt kilka procent Litwinów. Reszta to mniejszości: polska, rosyjska, białoruska, ukraińska, żydowska, romska. Polacy zamieszkują północno-wschodnią Litwę, zwaną Wileńszczyzną. Ich ośrodkiem jest Wilno. Inne polskie centra to Troki, Soleczniki (aż 82 proc. Polaków), Święciany czy Poddębnie – tereny, które w dwudziestolecu międzywojennym należały do Polski. Polskich wsi jest bardzo dużo. Ostatnio przeprowadzają się na nie również Litwini.

Na Wileńszczyźnie mamy 121 polskich szkół, do których uczęszcza 22 tys. uczniów. Podczas 12 lat edukacji językiem wykładowym jest tam polski. Średnie wykształcenie zdobywa się również w języku polskim. Absolwenci nie mają problemu z dostaniem się na studia, bo języka litewskiego uczą się równolegle od klasy pierwszej. Obecnie większość absolwentów szkół polskich chce studiować w kraju, a nie w Polsce. Widać, że chcą swoją przyszłość związać z Litwą.

Polacy zrzeszeni są w Związku Polaków na Litwie. Mamy swoją partię polityczną – Akcję Wyborczą Polaków na Litwie, dzięki której zawsze mamy swoich przedstawicieli w litewskim Sejmie. Oprócz tego polska mniejszość ma przedstawicieli w samorządach rejonów – w rejonie solecznickim samorząd jest w zasadzie w całości polski (25 osób – chyba tylko 5 Litwinów). W samorządzie wileńskim też, a i w samorządzie miasta Wilna też jest sporo Polaków. Dzięki temu, że Polacy piastują te stanowiska, łatwiej jest utrzymać szkolnictwo, a jeżeli zaistnieją jakieś nieporozumienia, czy też pojawi się groźba uchwalenia ustaw nieprzyjanych dla polskiej mniejszości, to w trakcie negocjacji nasi przedstawiciele mogą je skorygować tak, by były dla nas przychylne.

Od dawna, czyli już od 50 lat, pracują też znane zespoły – „Wilia” oraz „Wileńszczyzna”. Są teatry, oczywiście amatorskie, które doskonale spełniają swoją rolę, rozpoznając po wsiach polskie słowo.

Czy Akcja Wyborcza Polaków na Litwie ma niższy próg wyborczy w wyborach do Sejmu?

Teraz to chyba już nie. Przedtem był. Dlatego też my – Polacy – jesteśmy skazani na to, by głosować na Akcję Wyborczą (*śmiech*). Tak jednak, by ktoś do Sejmu trafił. Bo historia pokazała już wielokrotnie, że dwóch czy trzech Polaków może dużo zdziałać. To właśnie dzięki temu np. wiceministrem spraw zagranicznych Litwy jest Polak, a przez pewien czas nasz człowiek był wiceministrem oświaty i kultury.

Kto finansuje szkoły?

Są finansowane przez państwo litewskie. Stosuje się system „koszyczka” – *krepszalis* – na każdego ucznia są wydzielone pieniądze. W

szkołach wiejskich klasy są mniejsze, a więc koszyczek na ucznia jest większy. Szkoły otrzymują także pomoc z Polski. Nauczycieli mamy własnych. Już w latach 50. działał Instytut Nauczycielski kształcący pedagogów dla potrzeb polskiej mniejszości. W latach 60. Instytut Pedagogiczny, poprzednik naszego Uniwersytetu, kontynuował tę pracę. Dziś na naszym Uniwersytecie Pedagogicznym można po polsku studiować filologię polską. A i ci, którzy studiują po litewsku matematykę czy fizykę, są dobrze przygotowani do pracy w polskich szkołach. W nich też organizujemy im praktyki. Ale oczywiście prace dyplomowe muszą pisać po litewsku. Naszych nauczycieli również wspomagają siostry zakonne z Polski – w związku z pojawieniem się religii w programach nauczania.

Ostatnio na Zaolziu zajmuje nas temat, w jaki sposób większość czeska informowana jest o istnieniu polskiej mniejszości i jej historii. Czeskie dzieci nie mają pojęcia o tym, skąd wzięli się tutaj Polacy i gotowe są uznać polską mniejszość za napływową...

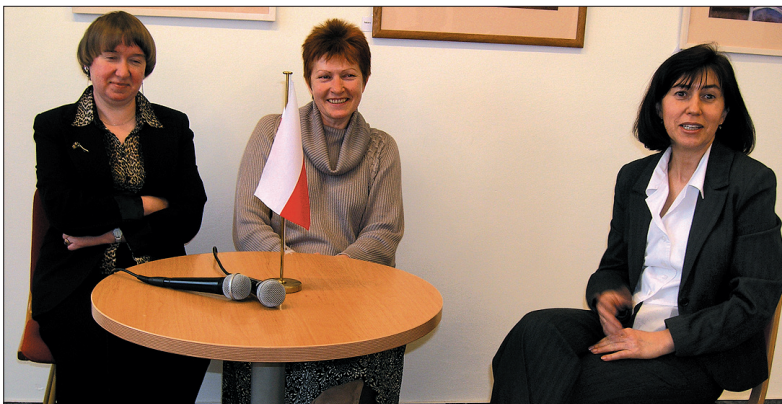
U nas nie jest tak łatwo, bo... do końca nie wiadomo, kto jest skąd. Część Polaków to potomkowie napływowych Polaków – powiedzmy od czasów Jagielly czy jeszcze wcześniejszych. A część, to dawno spolonizowani Litwini. Oczywiście przez polonizację wydostawali się spod wpływów Rusi. Czyli podsumowując – pochodzenie Polaków na Litwie wiąże się i z kolonizacją, i z polonizacją. Co ciekawe, mieliśmy i chłopską falę polonizacji Litwinów w połowie XIX wieku. Dziś 80-latkowie wspominają, że ich dziadkowie rozmawiali jeszcze po litewsku, a z dziećmi, to już tylko po polsku.

Uwodzenie zachodnią kulturą polską było mocne, a tendencje do relitwinizacji?

Te nastąpiły w latach 90. XX wieku, w czasie odrodzenia się Litwy i odzyskania przez nią suwerenności. Wtedy pojawiły się też pomysły, że jeśli część Polaków to spolonizowani Litwini, to należy ich „odzyskać”. Na pytanie jednak, czy Litwini wiedzą, skąd się w ich państwie wzięli Polacy, nie mogą zdecydowanie odpowiedzieć. Jasnym jest, że ucząc historii, Litwini nie mogą pominąć faktów. Jednak uczeń uczęszczający do szkoły litewskiej na pewno otrzymuje nieco inną wizję historii niż ten chodzący do szkoły polskiej. Wiemy, że do dziś historycy nie znaleźli wspólnego mianownika dotyczącego pewnych wydarzeń. Czyli czasami w polskiej i litewskiej szkole mowa jest o tych samych postaciach, zjawiskach, ale interpretacja jest różna. Litwini są coraz bardziej otwarci, ale pewne bolesne sprawy są przemilczane... Wejście generała Lucjana Żeligowskiego? To należy do bolesnych wydarzeń. To sprawa oczywista.

Czy Litwini łatwo uznają wkład Polski w litewskie dziedzictwo kulturowe?

Litewscy piloci wycieczek najczę-

Od lewej: Halina Turkiewicz i Barbara Dwilewicz z Litwy oraz gospodyni „Stolika Polskiego” Janina Raclavská w czasie spotkania w Ostrawie.

ściej nie podejmują takich tematów. To takie doszywanie dorobku innych kultur do własnej. Niedawno z litewskim pilotem byliśmy w Trokach. O pewnych rzeczach mówi tak, jakby to tylko i wyłącznie było zasługą litewską. Niezorientowanych to może wprowadzać w błąd.

Czy Polacy właściwie zwiędają Wilno?

Za czasów sowieckich przewodnik mógł prowadzić turystów wyznaczoną trasą. Odpowiedziano Rosy, słynnego polskiego cmentarza, gdzie pochowana jest „Matka i serce syna” (matka kresowiaka Józefa Piłsudskiego), było zakazane. Teraz piloci często chodzą tam, gdzie chcą turyści.

Co należy zobaczyć w Wilnie?

Ostrą Bramę (warto tam dojść nawet na kolanach), Rosę, katedrę, Stare Miasto, góry Trzech Krzyży i Giedymina, kościół św. Anny, sanktuarium św. Piotra i Pawła na Antokolu – perełkę architektury baroku oraz Uniwersytet Wileński, w którym studiowali wszyscy polscy romantycy: Mickiewicz, Słowacki, Krasiński. Można Wilno zwiedzać śladem Adama Mickiewicza, gdzie mieszkał, skąd wyjechał do Rosji. Można podążać śladami Miłosza, Gałczyńskiego, Iłakowiczówny – jest do nas po co przyjeżdżać.

Właśnie – Mickiewicz czy Mickiewicz?

To skomplikowana sprawa – jak z nami wszystkimi. Ten, kto się wy-

wodzi z Wielkiego Księstwa Litewskiego, to na dobrą sprawę nie może być określany ani Polakiem, ani Litwinem. Pytanie o narodowość nie jest po prostu na miejscu. Pisał o tym Miłosz w „Szukaniu Ojczyzny”. Przeżywalismy tę sprawę w latach 90. XX wieku – w czasie, kiedy usiłowano nam przykleić łatkę litewskiego pochodzenia. – *Jak to – przecież jestem Polakiem z krwi i kości* – oburzali się ludzie. A w naszej krwi też są litewskie domieszki...

A wam nie zmieniano nazwisk?

Moje panięskie brzmiało Dubicka (mówi Barbara Dwilewicz). To były czasy sowieckie, miałam więc dodane „ja” – *Dubickaja*. Potem szczęśliwie udało mi się wyjść z Dwilewicz i nikt mi niczego nie dorabiał. Gdyby był *Dwilaviczus*, to została bym „przechrzczona” na *Dwilawiczanie*. Kończówka – *enie* świadczy o tym, że się jest żoną. Niektórzy Polacy nawet dodawali sobie urzędowo sufiksy – sądząc, że będzie im w życiu łatwiej. Inni zaś przychodzili w tamtych czasach po postępowane zaświadczenie, że polskie brzmienie tego nazwiska jest takie, a nie inne.

Czy Polacy na Litwie czują się „inni” od Polaków z Polski?

O to nas często pytają. Jest różnica. Nie możemy się identyfikować z Polakami z Macierzy. Wyrastanie w naszej Małej Ojczyźnie robi swoje. Wsiąkamy w to środowisko, mentalność jest inna. Przynależność do kultury polskiej oczywiście istnieje,

ale charakterologicznie mamy coś i z Litwinów.

To teraz tak stereotypowo – jacy ci Litwini są?

Pracowici, uparci, zrównoważeni, zamknięci, mniej emocjonalnie podchodzą do życia, nie są jak my – wylewni. Był to naród rolniczy, byli dobrymi gospodarzami. UE i globalizacja robi swoje – oni się też zmieniają. Oczywiście, przy tym są różnice międzypokoleniowe.

A jaka jest tradycyjna kuchnia wileńska?

Tradycyjna kuchnia polska na Litwie może uchodzić za litewską – bliny, czyli placki ziemniaczane ze skwarkami polewane śmietaną. Tzw. zeppeliny, czyli kartacze (mięso mielone w masie ziemniaczanej, przyprawione na ostro, polane tłuszczem), kiszki – do pieczenia, a do tego ziemniaki ze słoninką. Są modne nalewki na ziołach – 3x9 nalewka na 27 ziołach i *suktinis* (od kręcić się – w tym wypadku w głowie), popularny jest pitny miód i piwo (do niego podaje się smażony chleb, posmarowany czosnkiem lub wędzone uszy wieprzowe).

Czy Polacy z Polski dziwią się, że trwacie tam nad Wiliją?

Tak. Do masowej asymilacji nie doszło. Mamy oświatę, działał Kościół, od 1953 roku mieliśmy własną prasę – m.in. „Czerwony Sztandar” (ale po polsku), gazety rejonowe, jak wileńską „Przyjaźń”. Po odzyskaniu niepodległości nowego oddechu nabrała i polska prasa („Kurier Wileński”, „Znad Wili”). Od 15 lat pracuje polska prywatna stacja radiowa „Znad Wili”, codziennie publiczne radio nadaje po polsku godziną audycję, a telewizja w soboty polską piętnastominutową pn. „Album Wileński”.

A jak mówicie na ulicy?

Kto się zna, ten się zna – wie, w jakim języku kto do siebie zwracać. Cóż, z nieznanymi osobami musimy się „wybadać”. Jakby co, to – *Mes Lenkies* – jesteśmy Polkami.

MARTYNA RADŁOWSKA-OBUSNIK

Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe o »Praskiej Wiośnie«

CIESZYN (mro) – Przedstawiciele czeskich i polskich ośrodków naukowych wzięli udział w walnym zgromadzeniu Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego (organizacja pożytku społecznego), które odbyło się 16-17 bm. w siedzibie cieszyńskiego Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Dwudniowe zgromadzenie składało się z dwóch części. Pierwszą stanowiła dyskusja panelowa nt. wydarzeń sierpnia 1968 roku, którą prowadził były ambasador RP w Pradze, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz prezes Towarzystwa – Jacek Baluch. W bogatej dyskusji wystąpiło wielu mówców, najczęściej zawodowo zajmujących się problematyką „Praskiej Wiosny” lub szerzej historią powojenną. Swoje opinie przedstawiali: doc. Ondřej Felcman i dr Jan Mervart (Uniwersytet Hradec Kralowej), prof. Zdeněk Jirásek (Uniwersytet Śląski w Opawie) oraz dr Andrzej Krawczyk (były ambasador RP w Pradze).

Między członkami Towarzystwa, członkami Akademii Nauk RC, Polskiej Akademii Nauk oraz kadry uniwersyteckiej zasiadli także goście spotkania, ambasador RP w Pradze Jan Pastwa, konsul generalny RP w Ostrawie Jerzy Kronhold oraz konsul honorowy RP w Brnie Petr Mrkvyka. Uczestniczącego w panelu prezesa ZG PZKO Zygmunta Stopę zainteresowały ekonomiczne uwarunkowania czechosłowackich przemian z 1968 roku. Dr Roman Baron z Instytutu Historii AN RC zwrócił szczególną uwagę na wysoki poziom merytoryczny

wypowiedzi. Jednak za mało było, jego zdaniem, głosów polemicznych. Zabrakło też, według niego, poruszenia kwestii postawy społeczeństwa polskiego na Zaolziu wobec omawianych wydarzeń – tematu, w którym najbardziej kompetentną osobą był (obecny na sali) dr Krzysztof Nowak. Mimo braku szerszej dyskusji na temat udziału wojsk Układu Warszawskiego w operacji „Dunaj”, dały znać o sobie pewne stereotypowe poglądy o czeskim rusofilizmie czy np. słabości intelektualnej czeskich elit lewicowych w porównaniu z Polską. W odpowiedzi na te uwagi prof. Jaroslav Pánek (wiceprezes AN RC) wykazał, iż rzeczywistość była o wiele bardziej złożona, a obraz propagandowy od prawdziwego różnił się znacząco.

Poza przyjęciem nowych członków do zacnego grona, obradowano też na temat udziału Towarzystwa w Forum Polsko-Czeskim. Poruszono też temat wydawania polsko-czeskiego rocznika „Kontakt” oraz przygotowań do kolejnej konferencji i planów wydawniczych. Przypomnijmy, że celem Towarzystwa, jak głosi to jego statut, jest *prowadzenie badań nad historycznymi i współczesnymi problemami Polski i Czech oraz stosunków polsko-czeskich w szerokim kontekście międzynarodowym, a także ich propagowanie i zabieganie o jak najszerze ich wykorzystanie w kształtowaniu politycznych, gospodarczych i kulturalnych stosunków bilateralnych*.

Kolejne walne zebranie, jak informują organizatorzy, zostanie zwołane za rok na Uniwersytecie Śląskim w Opawie.

Jaki dobrać dekolť?

Wiosną i latem chętnie odsłaniamy ramiona. Nie każdy dekolť pasuje jednak do każdej sylwetki. Proponujemy krótki przewodnik po świecie dekolťów.

- Amerykański – jest seksowny,

Dekolť amerykański

wyszczupla sylwetkę. Nie nadaje się ani do zbyt dużego, ani też zbyt małego biustu.

- Hiszpański, inaczej „carmen” – odsłania całe ramiona, dlatego nie jest odpowiedni dla kobiet o zbyt szerokich ramionach.
- Karo (kwadratowy lub prostokątny) – robi wrażenie oryginalności, gdyż ostatnio nie pojawia się zbyt często. Jest dobrym rozwiązaniem dla kobiet o obfitym biuście i nie zbyt szerokich ramionach.
- Dekolť „łódka” – odpowiedni jest dla pań o wąskich ramionach i małym biuście lub też dla tych, które uważają, że ich szyja jest zbyt długa.
- Podkoszulkowy – to jeden z najpopularniejszych dekolťów. Ładnie wygląda na bluzkach ciasno przylegających do sylwetki, zapinanych z przodu na zamek błyskawiczny lub guziki. Jest optymalnym rozwiązaniem dla pań o krótkiej szyi i szerokich ramionach.
- Trójkątny – w zależności od rozwarcia kąta daje różne efekty – szeroki, o rozwartym kącie podkreśla piękne ramiona, wąski doda sylwetce smukłości. Odpowiedni jest dla pań o dużym biuście, ciężkiej sylwetce lub krótkiej szyi.
- Całkowicie odsłonięte ramiona – królują wśród sukni ślubnych i wieczorowych, których górna część ma kształt gorsetu. Pasują do każdej sylwetki, lecz nie każda pani czuje się

Dekolť hiszpański

w nich dobrze. W razie wątpliwości można na ramiona narzucić – jako elegancki dodatek – szal. Ważne jest, by do tego dekolťu starannie dobrać biżuterię i biustonosz.

Zródło: *kobiet.interia.pl* Opr. (dc)

WITAMY

EWA jest córką państwa Romany (z domu Kiska) i Henryka Teperów zamieszkałych w Czeskim Cieszyźnie. Dziewczynka przysłała na świat 17 stycznia br. w karwińskim szpitalu. Waga: 3,40 kg, wzrost: 48 cm. Rodzice nadali jej imię, które im się podobało.

Ewa to imię pochodzenia hebrajskiego, które oznacza „dająca życie”. Według Biblii, Ewa to pierwsza kobieta, matka wszystkich ludzi. Znanе osoby noszące to imię to m.in. poetka Ewa Szelburg-Zarembina i piosenkarka Ewa Farna.

Imieniny Ewa obchodzi 24 grudnia.

UWAGA, RODZICE! Zachęcamy do nadsyłania zdjęć Waszych pociech, które przysły na świat w ostatnich miesiącach. Prócz zdjęcia prosimy o informacje na temat imion i nazwisk(a) rodziców, daty i miejsca urodzenia dziecka oraz jego wagę urodzeniową i wzrost, ewent. dane nt. rodzeństwa. Interesuje nas też, w jaki sposób wybieraliście imię dla dziecka. Zdjęcia prosimy przysyłać na adres: *chlupova@glosludu.cz* lub klasyczną pocztą na adres Redakcji.

Opr. (dc)

Waloryzacja emerytur i rent

Od sierpnia br. wzrosną emerytury i renty wypłacane przez Czeski Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Blższych informacji nt. waloryzacji udziela rzecznik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Jiří Sezemský.

Podstawowa część emerytury lub renty, która jest wspólna dla wszystkich emerytów i rencistów, wzrosnie o 470 Kč – z dotychczasowych 1700 na 2170 korun miesięcznie. Podwyżka będzie taka sama przy emeryturach i wszystkich rodzajach rent (renty z tytułu całkowitej i częściowej niezdolności do pracy, renty przysługującej sierotom, wdowom i wdowcom). Taką samą podwyżkę otrzymają osoby mające prawo tylko do emerytury lub jednej z rent, jak i te, które uprawnione są równocześnie do kilku rodzajów świadczeń emerytalno-rentowych. Wysokość podwyżki nie będzie zależna od wysokości emerytury (renty), czym obecna waloryzacja różni się od poprzednich.

Podwyżka będzie dotyczyła zarówno emerytur (rent) już wypłacanych, jak i tych, które zostaną dopiero przyznane, ponieważ stawka podstawowa jest dla wszystkich taka sama. Wysokość podwyżki została ustalona w ten sposób, by jej kwota w przypadku przeciętnej emerytury równała się 100 procentom wzrostu cen w okresie od sierpnia 2007 r. do stycznia br., który wynosił 5,1 proc. Średnia emerytura wzrosnie do 9 616 korun.

Warunki waloryzacji emerytur i rent określa art. 67 ust. 155/1995 Dz.U., o ubezpieczeniu emerytalnym. Obowiązująca norma prawna umożliwia waloryzowanie emerytur – bądź w regularnych terminach (tj. od stycznia danego roku) albo w terminach nadzwyczajnych. Warunkiem nadzwyczajnej waloryzacji był dotąd wzrost cen wynoszący co najmniej 10 proc. Nowelizacja ustawy, uchwalona w br., obniża próg ten na 5 proc., dzięki czemu możliwe będą podwyżki emerytur i rent już w sierpniu br. (dc)

CIEKAWOSTKI

Pełna obsługa

Książę Karol, następca brytyjskiego tronu, ma służącego, którego zadaniem jest wyciskanie jego panu pasty na szczoteczkę do zębów. Karol ma też osobistą florystkę – donosi serwis „Mail od Sunday”. Wynagrodzenie 49-letniej pani Sarah Champier-Lowe, dbającej o piękne aranżacje kwiatowe dla księcia, „źródła dobrze poinformowane” szacują na 30 tysięcy funtów szterlingów rocznie; Karol płaci za to z własnych środków. Sarah Champier-Lowe aranżuje dla Karola m.in. ostróżki, lawendę, róże i tulipany. Gdy książę spodziewa się ważnych gości, florystka bierze pod uwagę ich charaktery i upodobania, przygotowując aranżacje. Karol jest znany z zamiłowania do natury. Przyznał kiedyś, że rozmawia ze swoimi kwiatami, co zresztą wywołało w Wielkiej Brytanii falę żartów.

Otwarty sejf

Usłyszawszy w telewizji o zabytkowym nie dającym się otworzyć sejfie, pewien słusarz ze stanu Oregon postanowił spróbować szczęścia. To, czego nie potrafili dokonać eksperci, zajęło Tomowi Gohanowi 2,5 godziny. Liczący 159 lat sejf, znaleziony w fabryce w mieście Astoria podczas remontu, najpierw próbował otworzyć specjalista z renomowanego Instytutu Technologicznego Massachusetts. Inny zawodowy

słusarz poddał się po 14 godzinach starań. Tymczasem właściciel fabryki chciał, by sejf otworzyć bez naruszania go. Gohan tak długo przekrecał i manipulował tarczą sejfu, aż odkrył otwierającą go kombinację. Jak wyjaśnił, trzeba mieć do tego mnóstwo cierpliwości i nie zaszkodzi też koncentracja.

Koń mówi?

Lubisz konie ale nie rozumiesz ich rżenia? Skorzystaj z przygotowywanego przez naukowców z USA słownika końskiego języka. Będzie się składać z nagrań oraz opisów sytuacji, w których dane dźwięki są wydawane przez konie. Informacje mogą rzucić nowe światło na styl komunikacji koni, ale nie tylko – w bazie znajdzie się też analiza dźwięków wydawanych przez osły i zebry. W zamierzeniu twórców multimedialny słownik może się przydać nie tylko jeźdźcom i hodowcom, ale też weterynarzom. Dźwięki wydawane przez krowy, owce i kozy są dość mało zróżnicowane. Nie znając kontekstu nawet specjaliści nie są w stanie odczytać z samego nagrania mecenia, czy dane zwierzę jest zadowolone, czy przestraszone. Konie jednak zachowują się inaczej. Ich „język” jest dość skomplikowany, są w stanie wydawać bardzo różniące się od siebie rżenia i parskania.

SMACZNEGO

Kurczak z kremem brzoskwiniowym

Składniki: 4 porcje piersi z kurczaka, 1 opakowanie kwaśnej śmietany, 3 połówki brzoskwini z puszek, 1 puszka mandarynek, 2 łyżki sosu sojowego, 1 łyżka miodu, sól, pieprz, tłuszcz do smażenia.

Przygotowanie: Mięso myjemy, solimy i przyprawiamy pieprzem. Opiekamy je dwustronnie na patelni w większej ilości tłuszczu tak, by uzyskało złoty kolor. Przez następne 5 minut opiekamy go jeszcze na mniejszym ogniu. W mikserze mieszamy kwaśną śmietanę z 3 połówkami brzoskwini aż uzyskamy łagodny krem. Do mięsa na patelni dodajemy sos sojowy, miód i krem z miksera.

Gotujemy przez ok. 2 minuty. Na koniec dodajemy mandarynki i czekamy aż się ogrzeją. Mięso podajemy z sosem i dowolnym dodatkiem, np. z ryżem lub krokietami ziemniaczanymi.

UWAGA! Zachęcamy Szanownych Czytelników do nadsyłania własnych, ciekawych i sprawdzonych przepisów kulinarnych. Do przepisu prosimy dołączyć zdjęcie gotowej potrawy. Najciekawsze propozycje wydrukujemy na łamach „Głosu”. Przepisy należy przysyłać na adres: *chlupova@glosludu.cz*. (dc)

ALE HECA

Gorol słyszy jakisi wrzaski, toż woło przez okno:
– Czego tam?!
– Potrzebujecie, gazdo, drzewa?
– Ni, nie potrzebujm.
Rano sie gorol budzi i widzi, że z kupy drzewa, co miół pod chałupóm, nic nie zostało...
Kiersi puko do dzwiryzy.
– Gdo tam?
– Otwierać policuja.

– Czego chcecie?
– Pomówić.
– Wiele was je?
– Dwóch.
– To se pomówcie ze sobóm.
– Podczas ostatnij wizyty zech wóm podarowała pieknóm szczotke kłozetowóm – mówi Ewa Helynie.
– Używocie ji?
– Użylimy roz czy dwa razy, ale zaś my wrócili do papiyru toaletowego.

WTOREK 27 MAJA

TVP 1

5.55 Był taki dzień 27 maja **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Król Maciuś Pierwszy (dla dzieci) **9.00** Jedyńkowe przedszkole **9.30** Kocham muzykę - Amy i zespół muzyczny **9.40** Atlantis High **10.10** Zwierzowiec - Zanim weźmiesz - Chomik **10.25** Zdrowo z Jedyńką **11.10** Moda na sukces (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Tak jak w Unii **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.00** To fantastyczne światło - Światło, wszechświat i wszystko **14.30** Książki z Izraela i nie tylko - 53. Międzynarodowe Targi Książki **15.00** Wiadomości **15.10** Miłość puka do drzwi (s.) **16.00** Moda na sukces (s.) **16.50** Przed Opolem **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.15** Albania : Polska - Mecz towarzyski **22.30** Misja specjalna (mag.) **23.05** Gang braci (film USA) **0.45** Freski **2.20** Bezimienni bohaterowie (film USA) **3.40** Był taki dzień 27 maja **3.43** Notacje - Ks. Karol Bryś.

TVP 2

6.10 Statek miłości (s.) **7.20** Dobry początek **7.45** Bodzio, mały helikopter - Świetny pomysł Bodzia **8.05** M jak miłość (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **11.10** Sąsiedzi - Rewia noworoczna (s.) **11.45** Rączy Wildfire **12.30** Złotopolscy - Wizyty (s.) **13.05** Mrówki w natarciu **14.05** Podróże z żartem - Sentymentalne **15.00** Gliniarz i prokurator - Około północy **16.00** M jak miłość (s.) **16.55** M.A.S.H. (s.) **17.50** Dwójkomania **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **19.00** Koło fortuny **19.40** Kocham kino - Międzynarodowy Festiwal Filmowy Cannes 2008, podsumowanie **20.05** M jak miłość (s.) **21.00** Kulisy serialu „M jak miłość” **21.10** Magazyn Ekspresu Reporterów **21.55** Rób, co należy (film USA) **0.00** Panorama **0.20** Czartha władza **1.05** Z krwi i ciała mego (film USA) **2.35** Korespondent **3.00** Z Dwójką bezpiecznie.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info **7.45** Aktualności **7.50** Gramy dla was **8.00** Serwis info **8.02** Gość poranka **8.17** Przegląd prasy **8.19** Serwis ekonomiczny **8.35** Korespondent TVP o poranku **8.45** Schlesien Journal **10.05** Serwis kulturalny **10.12** Gość poranka **11.03** Biznes - otwarcie dnia **12.06** Komentarz - kraj **13.06** Komentarz - świat **14.06** Komentarz - kraj **15.08** Raport z Polski **16.14** Rozmowa dnia **16.45** Aktualności **16.50** Relacje **17.00** TV Katowice poleca **18.00** Aktualności **18.55** Wołół nas **19.10** Tropiciele **19.25** Blżej natury **19.55** TV Katowice zaprasza **20.01** Minęła 20-ta **20.30** Serwis info **20.35** Minęła 20-ta **21.05** Telekurier blżej ciebie **21.45** Aktualności **22.16** Ekonomia i rynek (mag.) **0.03** Cała prawda o... Cała prawda o Colinie Powellu **0.58** Minęła 20-ta **2.08** Ekonomia i rynek (mag.).

POLSAT

5.30 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.15** Adam i Ewa (s.) **7.30** Wielka wygrana (teleturniej) **8.30** Słoneczny patrol (s.) **9.30** Strażnik Teksasu (s.) **10.30** Beverly Hills 90210 (s.) **11.30** Samo życie (s.) **12.00** Zamieńmy się żonami **13.00** Rodzina zastępcza plus - Sąsiedzkie przysługi (s.) **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Chirurdzy (s.) **17.30** Duża przerwa - Sponsor **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie (s.) **20.00** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) **21.00** Mamuśka (film USA) **23.55** Kod Leonarda da Vinci - Prawda czy mit? (film USA) **1.30** Millenium **2.30** Miasto zwycięzców (teleturniej) **3.30** Zakazana kamera **5.00** Music Spot.

TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Telewizyjna szkoła **9.15** Geografia świata **9.30** Dziadek (film czes.) **10.15** Program muzyczny **10.55** Vladimír Preclík (dok.) **11.25** Zamki – białe miejsca naszej historii **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Ćwiczmy z TVC **13.40** Czas dla rodziny **14.05** Córci McLeoda (s.) **14.50** Legendy Kung Fu (s.) **15.35** Simpsonowie (s. anim.) **16.00** Nauka jest zabawna **16.25** Program dyskusyjny **16.45** Zaczarowane przedszkole **17.15** AZ-kwiz **17.40** Czarne owce (pr. publ.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Dom – to sztuka (mag.) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej 10 **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Krytyczne chwile (dok.) **20.55** Wszystko party (talk show) **21.40** Co tydzień zabrał (pr. sat.) **22.10** Retro (mag.) **22.35** Dzień kobiet Buriana (talk show) **23.05** W biegu **23.50** Losowanie Szczęśliwej 10

23.55 Reporterzy TVC **0.30** Podróż po Kostaryce **1.00** Taxi.

TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.50** Panorama **8.30** Kosmopolis (mag.) **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.50** Żywe serce Europy **12.00** Chłopaki w akcji (mag. kul.) **12.30** Czarne owce **12.50** Boisko 7 (dla dzieci) **15.00** Mity i fakty historii: Jazon i złote runo **16.00** Medycyna XXI wieku **16.15** Van Gogh: Słoneczniki (dok.) **17.05** Niewygodni (cykl dok.) **17.25** Powrót do źródeł **17.45** 72 imiona czeskiej historii **18.00** Klucz (mag.) **18.30** Babel (mag.) **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.05** Adult English Zone **19.30** Ćwiczmy z TVC **19.35** Simpsonowie (s. anim.) **20.00** Problemy rodziny (dok.) **20.30** Trzy kolory: Czerwony (film fr.-pol.) **22.05** Zamek z papieru **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.05** Sport **23.10** Kinobox (mag.) **23.40** Fahrenheit 9/11 (dok.) **1.45** Gejzery i eliksiry (dok.).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Cud Juany (s.) **9.30** Demon drugiej młodości (film fr.) **11.20** Ulica (s.) **12.05** To morderstwo, napisała (s.) **12.55** Lenssen i spółka (s.) **13.50** Dwóch i pół (s.) **14.20** Veronica Mars (s.) **15.15** Smallville (s.) **16.05** Dowody zbrodni (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.20** Kryminalne zagadki Miami (s.) **22.15** 112 (mag.) **22.50** Zgromadzenie (film USA-br.) **0.35** Sprawy Da Vinciego (s.) **1.55** Poradnik domowy.

PRIMA

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.05** Scooby Doo i Scrapy Doo (s. anim.) **7.30** Sabrina – nastoletnia czarownica (s.) **8.00** Dzieciół Woody (s. anim.) **8.15** Przyjaciele (s.) **8.45** St. Tropez (s.) **9.50** Portowi policjanci (s.) **10.50** Siódme niebo (s.) **11.45** Diagnoza morderstwo (s.) **12.45** Hunter (s.) **13.45** Renegat (s.) **14.45** Chirurdzy (s.) **15.40** Krok od domu (s.) **16.40** Jordan (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **17.45** Minuty regionu **18.05** Milioner (kwiz show) **18.55** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.30** Przyjaciele (s.) **19.55** Prognoza pogody **20.00** Bardzo delikatne związki (s.) **21.15** Pojutrze (film USA) **23.45** Szpital Dobrej Nadziei (s.) **0.40** Sexy szansa **1.20** Zadzwoń do jasnowidza.

ŚRODA 28 MAJA

TVP 1

5.55 Był taki dzień 28 maja **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Łętyk - Bunt serialu **9.00** Domisie - Wymysłony przyjaciel (dla dzieci) **9.30** Kocham muzykę - Carina i harfa **9.40** Lilli czarodziejka - Lilli w Nowym Świecie (s.) **10.10** Kwadrans na kawę **10.25** Borem, lasem... **11.10** Moda na sukces (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.25** Siła z natury **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.00** Errata do biografii - Andrzej Panufnik **14.30** Raj **15.00** Wiadomości **15.10** Miłość puka do drzwi (s.) **16.00** Moda na sukces (s.) **16.50** Przed meczem Polska : Dania **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Powstrzymać przemoc (film USA) **22.00** Cienie PRL-u - Agencja w działaniu **23.00** Przekłeta (film USA) **0.40** Ekonomiczny kalejdoskop Jedyńki **1.05** Speer i On - Epilog (film niem.) **2.30** Był taki dzień 28 maja **2.35** Notacje - Czesława Cydzik.

TVP 2

6.10 Statek miłości (s.) **7.20** Znaki czasu **7.45** Bodzio, mały helikopter - Cichy lot **8.05** M jak miłość (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **11.10** Sąsiedzi - We własnych siłach (s.) **11.45** Rączy Wildfire **12.30** Koło fortuny **13.05** Jan Paweł II i prymas Stefan kardynał Wyszyński **14.05** Europa da się lubić - Europa tradycji **15.00** Gliniarz i prokurator - Tylko ty (s.) **16.00** M jak miłość (s.) **16.50** M.A.S.H. (s.) **17.50** Dwójkomania **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **19.05** Jeden z dziesięciu **19.40** S.O.S. Dzieciom! **20.05** Barwy szczęścia (s.) **21.10** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **22.00** Zbrodnia w kręgu przyjaciół (film USA) **23.30** Wyznania kelnerów i kucharzy **0.00** Panorama **0.20** Korespondent **0.45** Mali niewolnicy **1.35** Wideoteka dorosłego człowieka - Christopher Hamill.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info **7.45** Aktualności **7.50** Gramy dla was **8.02** Gość poranka **8.15** Serwis info **8.17** Przegląd prasy **8.20** Serwis ekonomiczny **8.35** Korespondent TVP o poranku **8.45** Zaolzie **9.00** Transmisja obrad Sejmu **16.13** Rozmowa dnia

16.45 Aktualności **16.50** Kronika miejska - Zabrze **17.00** Raport z akcji (mag.) **18.00** Aktualności **18.55** Ludzie i sprawy **19.25** Zbliżenia filmowe **19.40** Motokibic.tv **19.55** TV Katowice zaprasza **20.01** Minęła 20-ta **21.05** Telekurier blżej ciebie **21.45** Aktualności **22.16** Ekonomia i rynek (mag.) **0.03** Taksówki z czterech stron świata **1.00** Minęła 20-ta.

POLSAT

5.30 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.15** Adam i Ewa (s.) **7.30** Wielka wygrana (teleturniej) **8.30** Słoneczny patrol (s.) **9.30** Strażnik Teksasu - Niewidzialny jeździec (s.) **10.30** Beverly Hills 90210 (s.) **11.30** Samo życie **12.00** Zamieńmy się żonami (s.) **13.00** Strzał w 10 (teleturniej) **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Chirurdzy (s.) **17.30** Duża przerwa - Palenie **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie (s.) **20.00** I kto tu rządzi? Walentynki **20.30** Świat według Kiepskich - Sonata jesienna (s.) **21.00** Debiutant (film USA) **22.55** Sliver (film USA) **1.15** Miasto zwycięzców (teleturniej) **2.15** Zakazana kamera **3.45** Nocne randki.

TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Walizka pełna nadziei (film czes.) **10.15** Program rozrywkowy **11.05** Nadaje Studio A w trzydzieści lat później... **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Ćwiczmy z TVC **13.40** Problemy rodziny **14.05** Córci McLeoda (s.) **14.50** Legendy Kung Fu (s.) **15.35** Simpsonowie (s. anim.) **16.00** Polowanie (film pol.) **16.15** Straszna historia (s. anim.) **16.45** Zaczarowane przedszkole **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Czarne owce (pr. publ.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Pod pokrywką (mag.) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Robin Hood (s.) **20.45** List do Ciebie **21.40** Na tropie (mag. krym.) **22.05** Według prawa **22.35** Café X (talk show) **23.00** Musicblok (pr. muz.) **23.30** Losowanie Sportki i Szansy **23.35** Piątka w Pomarańczy **0.30** Losowanie Szczęśliwej 10 **0.35** Sabotaż (mag.) **1.00** Moda – Ekstrawagancja - Maniera.

TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.50** Panorama **8.30** Babel (mag.) **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.50** Żywe serce Europy **12.00** Dom to sztuka (mag.) **12.30** Czarne owce (pr. publ.) **12.45** Reporterzy TVC **13.30** Teleturniej dla dzieci **13.55** Tajemnice Toma Wizarła **14.10** Nauka jest zabawna **14.35** Program dyskusyjny **14.50** Spostrzeżenia z zagranicy **15.00** Krytyczne chwile (dok.) **16.00** Pryzmat (mag.) **16.20** Planeta Nauki **16.45** Atlas wideo naszej przyrody (s. dok.) **16.55** Sedno **17.00** Potomkowie sław (cykl dok.) **17.30** Port (mag.) **18.00** Nie mam pracy **18.25** Historie domów (s. dok.) **18.45** Czy mnie zechcecie? (mag.) **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.05** Real Chinese **19.20** Alright? Alright! **19.35** Simpsonowie (s. anim.) **20.00** Ten nasz czeski charakter **20.30** Piłkarz roku (transmisja) **21.40** Mistrzowie (dok.) **22.10** Echo Praskiej Wiosny 2008 **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.05** Sport **23.10** Q (mag.) **23.40** Nocny klub filmowy: Obsesja (film wł.) **1.55** Nie mam pracy.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Cud Juany (s.) **9.30** Droga na dno (film USA) **11.20** Ulica (s.) **12.05** To morderstwo, napisała (s.) **13.00** Lenssen i spółka (s.) **13.50** Dwóch i pół (s.) **14.20** Veronica Mars (s.) **15.15** Smallville (s.) **16.05** Dowody zbrodni (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Bez śladu (s.) **21.00** Dowody zbrodni (s.) **21.55** Na własne oczy **22.50** 4400 (s.) **23.45** Gliniarze z Rosenheim (s.) **1.05** 112.

PRIMA

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.05** Scooby Doo i Scrapy Doo (s. anim.) **7.30** Sabrina – nastoletnia czarownica (s.) **8.00** Dzieciół Woody (s. anim.) **8.15** Przyjaciele (s.) **8.45** St. Tropez (s.) **9.50** Portowi policjanci (s.) **10.50** Siódme niebo (s.) **11.45** Diagnoza morderstwo (s.) **12.45** Hunter (s.) **13.45** Renegat (s.) **14.45** Chirurdzy (s.) **15.40** Krok od domu (s.) **16.40** Jordan (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **17.45** Minuty regionu **18.05** Milioner (kwiz show) **18.55** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.30** Przyjaciele (s.) **19.55** Prognoza pogody **20.00** Kasia Brzydula (s.) **21.15** Top Star Magazyn **22.25** Psych (s.) **23.20** Specjaliści (s.) **0.20** Szpital Dobrej Nadziei (s.) **1.15** Sexy szansa **1.55** Zadzwoń do jasnowidza

POLONIA

WTOREK 27 MAJA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domisie - Wesołe pszczoły **8.55** Moliki książkowe, czyli - co czytać dziecku (mag.) **9.10** Magazyn Medyczny - Wartość odżywcza tłuszczów roślinnych **9.25** Alchemia zdrowia i urody (mag.) **9.40** Podróżnik – Lesedi **10.00** Magazyn przechodnia **10.15** Zacziesz gwiazd **10.40** Ranczo (s.) **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Sportowy tydzień **13.15** Warto kochać (s.) **14.00** Maanam. Łóżko **14.45** Forum **15.25** Dziwny jest ten świat - Nord-Ost **15.55** Zwierzowiec - Demokracja **16.10** Alchemia zdrowia i urody (mag.) **16.30** Wojciech Cejrowski - boso przez świat (rep.) **17.00** Teleexpress **17.15** Domisie - Wesołe pszczoły **17.40** Opowieści wiatru i morza (mag.) **18.00** Kurs języka polskiego. Profesor Smok i przyjaciele **18.25** Polska z bocznej drogi - Z powrotem?... **18.40** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Rekisio (s. anim.) **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Komentator - magazyn międzynarodowy **21.10** Kopciuszek (s.) **21.35** Wyjechani (dok.) **22.00** Biznes z gwarancją (mag.) **22.25** Forum **23.05** Zawód operator (dok.) **23.40** Ulice Kultury (mag.) **24.00** Panorama **0.15** Kurs języka polskiego. Profesor Smok i przyjaciele **0.40** Pamiętaj o mnie **0.50** Plebania (s.) **1.15** Rekisio - Rekisio ratownik (s. anim.) **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Komentator - magazyn międzynarodowy **2.55** Kopciuszek (s.) **3.20** Biznes z gwarancją (mag.) **3.40** Forum.

ŚRODA 28 MAJA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domowe przedszkole - W Łowiczu **9.00** Ostoja **9.25** Skarby nieodkryte **9.50** Mini Szansa - Andrzej Rybiński **10.40** Z archiwum IPN (mag.) **11.10** S. O. S. Dzieciom! (dok.) **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Komentator - magazyn międzynarodowy **13.15** Kopciuszek (s.) **13.40** Biznes z gwarancją (mag.) **14.05** Tomasz Lis na żywo **14.55** Zawód operator (dok.) **15.25** Łączy nas Polska **15.45** Kuchnia z Okrasą - Zupy rybne, czyli eskimoskie przysmaki **16.05** Zwarcie (mag.) **16.30** Ostoja (s.) **17.00** Teleexpress **17.15** Domowe przedszkole - W Łowiczu **17.40** Polska z bocznej drogi – Kadra **17.55** Afisz (mag.) **18.20** S. O. S. Dzieciom! (dok.) **18.40** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Przygody Kota Filemona - Zegar z kukułką (s. anim.) **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.40** Tydzień Polski (mag.) **21.15** Noce i dnie (s.) **22.10** ... niech świat pamięta o nas... Tragedia Górnoślązaków 1945 (dok.) **23.05** Tomasz Lis na żywo **24.00** Panorama **0.15** Dziką Polską (dok.) **0.40** Pamiętaj o mnie **0.50** Plebania (s.) **1.15** Przygody Kota Filemona - Zegar z kukułką (s. anim.) **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Tydzień Polski (mag.) **2.55** Noce i dnie (s.) **3.50** ... niech świat pamięta o nas... Tragedia Górnoślązaków 1945 (dok.) **4.45** Tomasz Lis na żywo **5.35** S. O. S. Dzieciom! (dok.).

CZWARTEK 29 MAJA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Budzik - Mleko krowy **9.00** Raj **9.25** Afisz (mag.) **9.50** Wideoteka dorosłego człowieka **10.35** Szukanie, szukanie w drodze poznawanie (dok.) **10.55** Wielkie sprzątanie **11.10** Zaproszenie **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Tydzień Polski (mag.) **13.15** Noce i dnie (s.) **14.10** ... niech świat pamięta o nas... Tragedia Górnoślązaków 1945 (dok.) **15.00** Cienie PRL-u **15.45** Wyjechani (dok.) **16.10** Anna Dymna - spotkajmy się **16.30** Raj **17.00** Teleexpress **17.15** Budzik - Mleko krowy **17.40** Za zamkniętymi drzwiami – NBP (mag.) **17.55** Szukanie, szukanie w drodze poznawanie - Film o profesorze Krzysztofie Matyjaszewskim (dok.) **18.15** Bzik kulturalny (mag.) **18.40** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.40** Z daleka, a z bliska

ŻYCZENIA

*Niech Cię omijają troski
i kłopoty tego świata.
Miej w swym sercu spokój boski
i spokojne dalsze lata.*

Dnia 27. 5. 2008 obchodzi swój zacny jubileusz 95. urodzin moja Kochana Mamusia, Babcia i Prababcia

pani KAROLINA FLASZOWA

z Oldrzychowic. Z tej okazji dużo zdrowia i pogody ducha na dalsze lata życzą córka Irka, wnuczka Dan-ka, prawnuczki Izabelka i Michalka. AD-062

WSPOMNIENIA

*Ludzie odchodzą, lecz wdzięczność
i wspomnienia pozostają.*

Dzień 26. 5. 2007 zostanie w naszej pamięci najsmutniejszym dniem. Wtedy ucichło serce Kochanego Męża

śp. WŁADYSŁAWA ZOTYKI

z Czeskiego Cieszyna. W pierwszą bolesną rocznicę Jego zgonu o chwilę wspomnień i zadumy prosi żona i najbliżsi. GL-324

Co W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: W 80 dni dookoła świata (27, godz. 11.00, 19.00);

▲ **ORŁOWA:** W 80 dni dookoła świata (28, godz. 19.00);

SCENA CZESKA – HAWIERZÓW: Królowa Śniegu (27, godz. 19.00);

▲ **KARWINA:** Królowa Śniegu (28, godz. 19.00).

Co W KINACH

KARWINA – Centrum: Klub Winx (27, 28, godz. 17.45); Speed Racer (27, 28, godz. 20.00); **HAWIERZÓW – Centrum:** Film o pszczołach (27, 28, godz. 15.30); Bracia Karamazow (27, 28, godz. 17.45); Wszystko za życie (27, 28, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** „Taková normální rodinka” (27, 28, godz. 17.30, 20.00); **JABLONKÓW:** Rambo 3 (28, godz. 19.30); **CIESZYN – Piast:** Rozmowy nocą (27, 28, godz. 16.30, 20.15); 27 sukienek (27, 28, godz. 18.15).

Co NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości reg. od godz. 18.00; TVC 2, sobota od godz. 7.00. **POLSKIE AUDYCJE:** Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, nie: 18.30.

Co W TERENIE

NIEBORY – MK PZKO zaprasza na 55. Dzień Oszeldy 31. 5. o godz. 14.30. W programie: „Godulan-Ropica”, „Zgoda”, „Zaolzie”, „Crescendo”, „Błędowanie”, „Bla!”, muzyka Bartnicki, loteria, wystawa prac dziecięcych.

SIBICA – Zarząd MK PZO zaprasza na tradycyjną jajecznicę 30. 5. o godz. 17.00 do ogrodu Domu PZKO. Prosimy przynieść ze sobą 2 jajka (na osobę) oraz pokrojony chleb, słoninę i szczypiorek.

STOWARZYSZENIE ELEKTROTECHNIKÓW POLSKICH W RC – zaprasza 30. 5. o godz. 15.30 na spotkanie członków i sympatyków, które odbędzie się w Cz. Cieszynie, ul. Strzelnicza 28 (salka posiedzeń ZG PZKO). W programie prelekcja

inż. Stanisława Febera nt. kompatybilności elektromagnetycznej.

WSPÓLNOTA-COEXISTENTIA – Konwent Polskiej Sekcji Narodowej Ruchu Politycznego Wspólnota-Coexistentia odbędzie się 28. 5. w Cz. Cieszynie, ul. Strzelnicza 28 (salka posiedzeń ZG PZKO). W programie sprawozdanie przewodniczącego sekcji, informacja o przygotowaniach do jesien-nych wyborów wojewódzkich i senackich i dyskusja. Prezentacja delegatów od godz. 15.30.

SZYNDZIELNIA „Zwrotu” – MK PZKO Orłowa Lutynia oraz redakcja „Zwrot” zapraszają na spotkanie w ramach Szyndzielni 29. 5. o godz. 17.00 do Domu PZKO w Orłowej Lutyni. W programie referat T. Hławiczki – byłego dyrektora Domu Pomocy Społecznej i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzyńcu, dyskusja z członkami PTM w RC oraz Iwetą Nociarową – kierowniczką wydziału spraw socjalno-zdrowotnych UM, wręczenie nagród laureatom konkursów „Zwrotu”.

KARWINA RAJ – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 27. 5. o godz. 15.30.

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszają na spotkanie 28. 5. o godz. 16.00 do Domu PZKO. W programie również smażenie jajecznicy dla wszystkich członków MK PZKO Błędowice.

OFERTY

KUPIĘ działkę budowlaną na terenie Zaolzia od 700 do 3000 m², najlepiej z uzbrojeniem terenu. Daniel Żywczok, tel.: 737 460 934. RK-110

KUPIĘ garaż w centrum Cz. Cieszyna. Tel.: 605 564 991. GL-319

SPRZEDAM radio samochodowe, francuskie, nowe. Tel.: 777 288 874. GL-320

NEKROLOGI

Z głębokim żalem zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 25. 5. 2008 zmarła w wieku 80 lat nasza Kochana Żona, Mama, Teściowa, Babcia i Prababcia

śp. GERTRUDA POLAKOWA

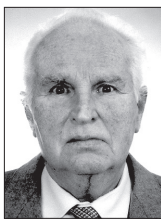
z Karwiny Frysztatu. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 30. 5. 2008 o godz. 14.30 z kościoła parafialnego w Karwinie Frysztacie. W smutku pogrążona rodzina. RK-111

W ciszy i zadumie zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 23 maja 2008 powołał wszechmogący Bóg do siebie Kochanego Męża, Ojca, Dziadka, Wujka

śp. WŁADYSŁAWA SKURZOKA

zamieszkałego w Karwinie, który ukończył swe życie w 75. roku pielgrzymowania ziemskiego. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w czwartek, dnia 29 maja 2008 o godzinie 15.00 z kościoła katolickiego w „starej” Karwinie Kopalniach. Zasmucona rodzina. GL-325

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 25. 5. 2008 zmarł po długiej chorobie w wieku 75 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Szwagier i Wujek

śp. TADEUSZ FIERLA

zamieszkały w Orłowej Łazach. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę 28 maja 2008 o godz. 14.00 z kościoła ewangelickiego w Orłowej. W smutku pogrążona rodzina. RK-112

WYSTAWY

DOM KULTURY MIASTA ORŁOWEJ: do 31. 5. wystawa Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków RC, czynna po-so w godz. 9-19. **BIBLIOTEKA MIEJSKA CZ. CIESZYN SIBICA, minigaleria na Płocie:** do 13. 6. wystawa L. Kuchtičkové pt. „Akwarele”.

GALERIA KROPKA w Cz. Cieszynie, ul. Bezrucza 28: do 9. 6. wystawa „Kobieta w Trzech Odsłonach”, czynna po-czw: 10-16, pt: 8-12. www.galeriakropka.eu.

KONGRES POLAKÓW w Cz. Cieszynie, Komeńskiego 4: do 30. 5. wystawa „Bajkowy świat”, czynna po-pt: 9-15.

BIAŁA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO: do 22. 6. wystawa F. Niecia pt. „Subtelności niczyje”.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 14/3: stałe ekspozycje „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego” i „Miasto Cz. Cieszyn”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ w Hawierzowie, Dėlnická 14:** do 31. 8. wystawa „Rzeźbiarze”. Czynna: wt-pt: 9-12, so: 9-13, nie: 13-17.

Płaskie dachy z papy termozgrzewalnej, długoletnie gwarancje.

Firma „**NEW SYSTEM DACH**”, Cieszyn, ul. Brożka 13/1, tel.: +48 0601 532 642, + 48 33 8525 608.

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Czegoś takiego jeszcze nie było!

Jubileusze naszych szkół i przedszkoli zawsze przygotowane są na medal. Ale obchody 90-lecia karwińskiego przedszkola przerosły najmielsze oczekiwania. Opowieść „O Królu Słońcu i jego czterech córkach” przedstawiła sama autorka scenariusza, Bogdana Najder, która wcieliła się w rolę Mamy wszystkich przedszkolaków. Zaraz na wstępie cały parkiet roztańczył się 62 kolorowymi kwiatkami, odtwarzając niepowtarzalną scenę do prezentowanej baśni. Przepiękne poetyckie słowo autorki i małych aktorów leciało na tle znanych utworów muzyki klasycznej (Chopin, Mozart, Czajkowski, Strauss, Vivaldi...) Do tego wspaniały pokaz cudownej choreografii, światła, kolorowych nowiutkich strojów (uszyte przez Dorotę Zolich), a przede wszystkim interpretacji dzieci, ich rodziców oraz nauczycielek.

W atmosferę budzącego się ze snu świata wprowadziła nas delikatnym lirycznym tańcem pierwsza córka Króla – Wiosna (p. Marta Wiergoń). Z pomocą przyszły jej małe pszczołki oraz ogromny Trzmieł (p. Jarosław Mira), który wywołał salwy śmiechu i oklasków wszystkich zgromadzonych na sali. Czas miłości: na spacer wyszli dumni rodzice, prezentując dorodne dzieci swoje. Wesół tańczyły kaczki wraz z Kaczorem (p. Ryszard Ranosz), koźlęta fikały koziółki pod przewodnictwem starego Kozła (p. Tomasz Folwarczny), pały się rytmicznie owieczki ze swoją mamą Owcą (p. Pawlina Raszyk), rwały i gryzły marchewki zajączki z tatą Zajcem (p. Roman Lotter).

Ciepłe taneczne figury oraz grająca kolorami suknia drugiej córki Króla (p. Daria Nesét) wprowadziły zapach łąk, na których swoimi kropkami chlubiły się biedroneczki z mamą Biedronką (p. Renia Słowik), płynnie latały kolorowe motylki ze swoją mamą (p. Marcela Karolczyk) oraz pszczołki. Zapadła noc, którą swym tańcem i latarkami rozjaśniły świetliki ze swoją mamą (p. Dorota Śmiłowska). Atmosferę upalnego lata zmaciła Błysławica (p. Helena Michalska), która iście mistrzowskim baletem sprowadziła na sa-

lę ulewny deszcz. Wszystkie zwierzęta, owady i kwiaty zaczęły chować się pod ochronne parasole, by po burzy emocji uspokoić się wraz z pierwszymi taktami spokojnej melodii, słodko i ujmująco brzmiących słów oraz aktorstwa trzeciej córki – Jesieni (p. Halina Chudík). Jej pomocnicy – krasnoludki zaraz tanecznie rozpoczęły jesienne prace oraz grzybobranie, a małe muchomory ujmująco i z werwą odstawiały „Taniec z szablami” skierowany przeciw ogromnemu Muchomorowi (p. Marian Jachnicki). Jesienne zmagania zakończył taniec listków z Wiatrem (p. Adam Michalski).

I nagle czwarta córka – Zima (p. Halina Breznen) okryła wszystko białym puchem, mistrzowskim opowaniem warsztatu przedstawiła zalety zimy i razem z dziećmi ulepiła Bałwana (p. Marek Hanzel). Krajinę lodu i śniegu ociepliły tony kołedy, oświetliły świeczki i bombki na choince, atmosferę świąt podkreślił Mikołaj (p. Bogdan Kondziolka), Anioł (p. Monika Michopulu) oraz opłatek i podarunki, które małe aniołki wręczały gościom przy stolikach. Dzwoneczki kuligi i skoczny kankan ukończyły panowanie srebrzystej Zimy.

I popłynęły znów charakterystyczne tony Wiosny, która przebudziła wszystko żywe ze snu i przygotowała do wesolego finału baśniowej opowieści i całego tak niezwykłego jubileuszowego popołudnia.

I wszyscy mali i duzi już zupełnie na luzie zaśpiewali swój hymn, w którym tak symbolicznie brzmią słowa: „... Bo nasze przedszkole to jedna rodzina...” W tym momencie wszyscy widzowie na stojąco bili gorące brawa twórcom i odtwórcom tego niesamowitego spektaklu.

Do dzieci, grona pedagogów, wspaniałych rodziców na czele z przewodniczącą koła Macierzy Szkolnej p. Haliną Breznen, a zwłaszcza do kierowniczką przedszkola, a zarazem reżyser Elżbiety Gałuszki ślemy najcieplejsze słowa: Dziękujemy za to „coś”, czego nie można wymazać z pamięci.

MARIA SUCHANEK,
JADWIGA PAŁOWSKA, Karwina

Program popołudniowych koncertów w ramach »Trojoka Śląskiego« na Zaolziu 1. 6. 2008

Karwina Darków – Park Zdrojowy, godz. 14.00: APS VŠB-TU Ostrawa, „Słowiczek” Tarnowskie Góry, „Dźwięk” Karwina Raj.

Lutynia Dolna – Dom Kultury, godz. 15.30: PSOU Ostrawa, „Polonia Harmonia” Piekary Śląskie, „Modus Vivendi” Katowice, „Lutnia” Lutynia Dolna.

Czeski Cieszyn – Miejski Ośrodek Kultury Strzelnica, godz. 16.00: „Duha” Ostrawa, „Echo” Bielsko-Biała, „Seraf” Rybnik, „Zasolnica” Porąbka.

Nawsie – Dom PZKO, godz. 16.00: „Lutnia” Chorzów, Chór im. Mickiewicza Rybnik, KZW Ustroń, Chór żeński „Melodia” Nawsie.

Bystrzyca – Dom PZKO, godz. 16.00: „Belcanto” + „Skowronek” Gierałto-

wice, „Osieczanie” Osiek, „Wrzos” Głębowice.

Olbrachcice – kościół rzymskokatolicki, godz. 16.00: „Gwiazda” Chorzów, Chór Bielański Bielany, „Lutnia” Zabrze, PS „Janańce” Frydlant n/O.

Mosty koło Jabłonkowa – kościół rzymskokatolicki, godz. 16.00: „Martinů” Trzyniec, „Echo” Łaziska Górne, „Magnificat” Świętochłowice, „Przełęcz” Mosty.

Stonawa – kościół rzymskokatolicki, godz. 16.00: PS Klimkowice, Ch. P. św. Cecylii Ruda Śląska, „Collegium Canticorum” Cz. Cieszyn, Chór „Stonawa”.

Skoczów, Polska – podium na rynku, godz. 16.30 (współorganizator Miejski Dom Kultury w Skoczowie): „Laśan” Bruszperk, PS Ostrawa, MPS Witkowice.

PIŁKARZE TRZYŃCA PRZEGRALI Z OŁOMUŃCEM • REMIS KARWINY I HAWIERZOWA

Coraz większa nerwówka w strefie spadkowej

II LIGA

HFK OŁOMUNIEC 1:0
TRZYNIEC (0:0)

Bramka: 58. Krutý. Sędziował Hruběš. Trzyniec: Lipčák – Lisický, Chlebek, Formánek, Martinčík – Malíř (78. Maceček), Hupka (85. Sošťonek), Lukšík (70. Ďurica), Konečný – Veselý, Doubek. Trzyńczanie w wypadku zwycięstwa mogli zdobyć decydujące punkty potrzebne do uratowania drugoligowej skóry, mecz ułożył się jednak nie po myśli ekipy Miroslava Kouřila. Gościom we znaki dał się brak reżysera gry Jana Bergera, pauzującego za cztery żółte kartki. Właśnie w linii pomocy gospodarze skutecznie przewyższali rywala. Akcję na wagę trzech punktów wypracowali gospodarze w 58. minucie. Lipčáka ostrym strzałem pokonał Krutý, któremu obrońcy z pomocnikami pozostawili zbyt wiele swobody. Trzyńczanie odważnie ruszyli do ataku dopiero w końcówce meczu. W 90. minucie Doubek trafił w nogi bramkarza, obok bramki główkował też Maceček.

W pojedynku główkowym kapitan Trzyńca Jaroslav Chlebek.

Lokaty: 1. Bohemians 52, 2. Příbram 48, 3. Opawa 47,... 11. Trzyniec 33 pkt.

MŚLF

FC BRNO B 1:1
KARWINA (0:0)

Bramki: 56. Lacko – 59. Juroszek. Sędziował Paták. W. 150. Karwina:

Kučera – Reichl, Gill, Brezničan, Hoffmann – Jursa (46. Juroszek), Knötig (70. Vávra), Chlebek, Miko – Opic, Sourada (75. Šuster). Karwiniacy pod wodzą nowego trenera Petra Mašleja (zastąpił Pavla Hajnego) sięgnęli po 11. remis w tym sezonie. Goście w porównaniu do poprzednich spotkań zagraли w lekko innym ustawieniu i z trochę inną taktyką. Ciężar gry spoczywał

na pomocnikach, zaś większość akcji ofensywnych wyprowadzali goście po skrzydłach. Bramkowo zagrzmiało w drugiej połowie. Na 1:0 trafił po solowym rajdzie Lacko, w trzy minuty później wyrównał z kontry Juroszek.

Lokaty: 1. Olomuniec B 56, 2. Znojmo 53, 3. Mutěnice 50, 4. Brzeclaw 46, 5. Karwina 44 pkt.

DYWIZJA

ORŁOWA 3:0
W. LOSINY (1:0)

Bramki: 60. i 76. Kadlčák, 40. Kopel. Orłowa: Szarowski – A. Věčerek, Prčík, Drozd, Hübner – Bajzath – Kušnýr (86. Korč), Kadlčák, Hanusek (70. Novák), Lukan – Kopel (65. T. Věčerek). Slavia przełamała złą passę i dopiero grając z nożem przy gardle powróciła do futbolu, z którym święciła sukcesy. Na prowadzenie wyszli orłowianie w 40. minucie. Główną Kušnýra sprzątnął do siatki Kopel – 1:0. W 60. minucie było już 2:0 dla Slavii – zle ustawionego bramkarza łatwo przelobował Kadlčák. Ten sam zawodnik w 76. minucie z „jedenastki” poprawił na

3:0. Sędzia podyktował przeciwko gościom jeszcze jednego karnego, ale Lukan pozwolił zaistnieć bramkarzowi.

BRUMOW 0:0
HAWIERZÓW

Hawierzów: Pacanovský – Kroužek, Drozd, Škoda, Hančín – Lakatos (63. Ganaj), Špička, Kisel, Holý – Renčoch, Urban. Podopieczni trenera Jaroslava Netolički zaledwie zremisowali z Brumowem i nadal utrzymują swoich kibiców w dużej niepewności. Remis jest jednak sprawiedliwym odzwierciedleniem wydarzeń na boisku. Gospodarze zagraли aktywnie i ratującym się przed spadkiem Indianom pozwolili na niewiele. Największą okazję w meczu zmarnował Urban, który z kilku kroków trafił w poprzeczkę. Na nierównej murawie w czystej sytuacji źle trafił w piłkę także Drozd.

Lokaty: 1. Ostrawa B 60, 2. Slavičín 47, 3. Krawarze 46,... 8. Orłowa 36, 13. Hawierzów 31, 14. Napajedla 31, 15. M. Albrechtice 31, 16. Wsecin 24 pkt.

JANUSZ BITTMAR

FUTBOL W NIŻSZYCH KLASACH: Latający cyrk IRP

M. WOJEWÓDZTWA

BOGUMIN 1:1
OLBRACHCICE (0:1)

Bramki: 76. Rodek – 3. Novák. Bogumin: Kozelský – Ciesarik (55. Gábor), Košťál, Bajnar (46. Rodek), Tvrdý – Kempný, Motloch (72. Karch), Kubinski, Potůček – Šindler, Neuwirth. Olbrachcice: Jaček – Čoček, Szmek, Orlický, Čubok – Jakšl, Kula, Stachel, Smékal – Wojtyna, Novák. Żadna z drużyn nie mogła wystawić w derbach najsilniejszego składu. Kluczowych piłkarzy brakowało jednak trenerowi Banika. Tomáš Červenka musiał się pogodzić z faktem, że w meczu nie zagrają Goj, Dorozlo i Miczka, którzy z zespołem piłki halowej Premium Stonawa uczestniczą w Lidze Mistrzów. Olbrachciczanie zaliczyli kapitalny początek spotkania. Już w 3. minucie po błędzie Kozelskiego na 0:1 trafił Novák i do przerwy to Banik miał zdecydowanie więcej z gry. Boguminiacy poukładali swoje szyki dopiero w drugiej połowie. W 76. minucie prawą stroną przebił się Šindler, dograł do Rodka, a ten z pierwszej piłki wyrównał na 1:1. W dramatycznej końcówce szczęście stało przy gospodarzach. Kozelský dwukrotnie naprawił swój błąd z 3. minuty, broniąc stuprocentówki

Nováka i Wojtyny. Najbliżej trzech punktów był Banik w 84. minucie. Novák główkował w poprzeczkę, piłka odbiła się od linii bramkowej, a stamtąd w ostatniej chwili sprzątnął ją Košťál. – *Szkoda zmarnowanych okazji, mecz był do wygrania* – powiedział „Głosowi” trener Banika Tomáš Červenka.

WRACIMÓW 8:1
CZ. CIESZYN (3:1)

Bramki: Veselý 3, Valenčín, Kupka, Kašuba, Nováček, samob. Rac – samobójcza. Cz. Cieszyn: Musálek (65. Szkutek) – Pietroszek, Rac, Grygar, Popelka – Zima, Mendrok, Turoň, Stoszek (46. Šmahaj) – Zabelka, Martinek. Piłkarze Czeskiego Cieszyna pomylili sobie boisko z areną cyrkową. Wracimów, który przed tym meczem nie miał jeszcze piątoligowej pewności, urządził u siebie strzelnicę. Jak zdradził naszej gazecie trener Czeskiego Cieszyna Vlastimil Kula, po blamażu w Wracimowie piłkarze liczyć muszą się z konsekwencjami. – *To wstyd dla całego miasta, wyglądamy teraz jak głupcy* – powiedział „Głosowi” rozczarowany trener.

L. PIOTROWICE 2:1
PETRKOWICE (0:1)

Bramki: 61. i 82. Klos – 31. R. Kli-

mek samobójcza. Piotrowice: Sabela – R. Klimek, Skřížovský (46. Michal Pavlík), Směták, Marek Pavlík – Kulhánek (46. Klos), Valový, Posel (89. Hanzel), Bernátik – Kumpán, P. Klimek. Największą zasługę w zwycięstwie Lokomotywy ma napastnik Michael Klos, który wprawdzie praktycznie nie trenuje z drużyną, ale jego doświadczenie i piłkarskie cwaniactwo miało w meczu kluczowe znaczenie. W 31. minucie samobójem popisał się Rostislav Klimek, ale druga połowa była już koncertem Piotrowic. W 68. minucie Klos spożytkował centrę Michala Pavlíka, w 82. minucie idealnie obsłużył go Posel.

Mecz Haj – Bystrzyca nie odbył się z powodu rzekomej awarii bystrzyckiego autokaru.

Lokaty: 1. Poruba 53, 2. Haj 52, 3. P. Polom 48,... 6. Olbrachcice 42, 8. Cz. Cieszyn 38, 11. Bogumin 35, 14. Piotrowice 22, 15. Bystrzyca 22, 16. Lichnow 1 pkt.

I A KLASA – GR. B

Stonawa – Lutynia D. 2:1 (Franc 2 – R. Matys), St. Miasto – Wędrynia 4:0, Czeladna – Dzieńmorowice 1:0, Libhošť – Šmilowice 2:2 (Topiarz 2). **Lokaty:** 1. N. Jiczyn 59, 2. Czeladna 56, 3. Libhošť 41,... 5. Dzieńmorowice 32, 7. Lutynia D. 28, 10. Šmilowice 25, 11. Stonawa 22, 12. Raszko- wice 21, 13. Wędrynia 20, 14. Ostrawa 12 pkt.

I B KLASA – GR. B

Darkowice – Sł. Rychwałd 5:0. **Lokaty:** 1. Herzmanice 53,... 14. Sł. Rychwałd 10 pkt.

I B KLASA – GR. C

Sł. Pietwałd – Oldrzychowice 2:1 (M. Volný 2 – Vyvial), Mosty – Gródek 1:3 (Mucha – Duda 2, Paszek), Nydek – Sedliszczce 3:3 (Faruga, Tlacháč, Spratek – Kaloč 2, Koníček), Jablunków – Zabłocie 7:0 (Straka 2, Zbončák 2, Kluz, Suszka, Cieslar),

G. Błędowice – Sucha G. 1:4 (Marian Sobinovský – Horvát 2, Kaleta, Baranek), Niebory – Datynie D. 3:0 (Oborny, Vranka, Kopeč). **Lokaty:** 1. Sucha G. 48, 2. Nydek 40, 3. Oldrzychowice 36,... 12. Zabłocie 19, 13. G. Błędowice 15 pkt.

M. P. KARWIŃSKIEGO

Dąbrowa – I. Piotrowice 0:4 (Volný, Bystron, Franek, Radecki), Wierzniewice – Cierlicko 1:2 (Hruška – Polách, Husár), Żuków G. – Bogumin B 0:1 (Bystron), B. Rychwałd – Hawierzów B 1:1 (Serafin – Gula), Sn Orłowa – F. Orłowa 1:1 (Fiala – Godula), TJ Pietwałd – V. Bogumin 8:2 (dla gosp.: Chromík 3, K. Benda 2, T. Volný 2, I. Goldbricht), L. Łąki – Domasławice 6:2 (Dostál 3, Judita, Baron, Puchel – Sobocik, Hladík). **Lokaty:** 1. I. Piotrowice 57, 2. Cierlicko 50, 3. Sn Orłowa 40 pkt.

M. POWIATU F–M

Wacławowice – Milików 0:3, Rzepiszczce – Piosek 3:1. **Lokaty:** 1. Janowice 63, 2. Baszka 52, 3. Hukwałdy 40, 4. Piosek 33,... 14. Milików 18 pkt.

ROZGR. POWIATU F–M

Bukowiec – Janowice B 4:1, Kuńczyce p. O. – Nawisie 3:2, Šmilowice B – Toszonowice 0:5. **Lokaty:** 1. Bukowiec 39, 2. Toszonowice 38, 3. Czeladna B 38,... 9. Nawisie 19, 11. Šmilowice B 8 pkt. (jb)

SPORT POLSKI

KUBICA DRUGI W GP MONAKO. Robert Kubica znakomicie spisał się w GP Formuły 1 na torze w Monte Carlo. Polski kierowca zespołu BMW Sauber linię mety przeciął na 2. miejscu, przegrywając tylko z Brytyjczykiem Lewisem Hamiltonem. Sukces Polaka jest o tyle cenny, że Kubica startował dopiero z 5. pozycji. W klasyfikacji generalnej GP prowadzi Hamilton (McLaren), przed Raikkonenem i Massą (Ferrari). Kubica jest czwartym. (jb)

POD PRYSZNICEM

Tradycji stało się zadość. Ostatnio bowiem w każdej kolejce piłkarskiej musi zrodzić się przynajmniej jeden „wystrzałowy” wynik z udziałem naszych

Czar końca sezonu

drużyn. Tym razem w roli artystów cyrkowych wystąpili piłkarze Czeskiego Cieszyna, którzy w 26. kolejce Mistrzostw Województwa przegrali na wyjeździe 1:8 z ratującym się przed spadkiem Wracimow-

wem. Tydzień temu tonąca na dnie szóstoligowej tabeli Stonawa zwyciężyła 9:1 z Dzieńmorowicami. Wątpię, by z tak wysokiej wygranej miał któryś z kibiców Stonawy lub Wracimowa szczerą radość. Każdy piłkarz przyzna mi też rację, że największą satysfakcją sprawia tylko zwycięstwo nad ambitnie grającym rywalem. (jb)

Puchar dla Karwiny

KARWINA 32:27
ZUBRZI (17:15)

Piłkarze ręczni Banika Karwina sięgnęli w niedzielę po Puchar RC, pokonując w finałowym meczu Zubrzy. Obie drużyny w krótkim czasie zmierzyły się ze sobą po raz drugi i znów ze zwycięstwa radowali się karwiniacy. Wałachom więc nie udało się zrewanżować za porażkę w finale ekstraklasy.

Z piłką Martin Farkašovský.

Fot. IVO DUDEK